

svensk FALLSKÄRMS SPORT

svenska fallskärmsförbundets medlemsmagasin
NUMMER TVÅ 2015 ÅRGÅNG 44

Lyft klubben med **nytt flygplan**

FlajFlaj 2015 – mina bästa hopp

Riksgränsen – extreme sports gathering

CYPRES 2

DISTRIBUTED WORLDWIDE

Reliability made in Germany

www.cypres.cc

Första gången...

Innehåll, nummer 2, 2015

... jag var med på förbundskonferensen i Karlsborg 2011 blev vi deltagare indelade i mindre grupper för en workshop. Vi skulle diskutera SFF:s varumärke och vad vi tyckte att det skulle säga, främst till de utanför hoppfältet. Varje grupp skulle även sätta ihop en presentation i form av Dagens Nyheters förstasida.

Scenariot vi fick var år 2016 och DN skulle ha en bilaga om fallskärmshoppning som vi då skulle rita bilder och sätta rubriker till. "Zlatan hoppar fallskärm", "Hela Sverige flyger vindtunnel" och "Alla fallskärmshopp är klimatkompenserade" är några jag minns. Men det var en förstasida som faktiskt blev verklighet för inte så länge sen. Magnus Falk på precisionsmattan pryder förstasidan, med rubriken "Så fungerar fallskärmshoppningens äldsta gren". Rubriken från konferensen var dock en annan, men ändå!

Då var det dåvarande ordförande Ronny Modigs som höll i workshopen och det var även där som SFF:s verksamhetsplan sattes i verk. Den som ska ta över verksamhetsplanen är Peo Humla, SFF:s nya ordförande. Han började hoppa under 90-talet i Kiruna och brinner fortfarande för hoppningen. Mer om honom läser du på sidan 7.

"Hela Sverige flyger vindtunnel" kanske blir verklighet inom en snar framtid. Sveriges första vindtunnel uppmärksammades ju på Nyhetsmorgon och programledaren var minst sagt nöjd med upplevelsen. Många icke-hoppande vänner har "tipsat" mig om

denna nyhet! Hur arbetet har gått till och vilka som står bakom projektet läser du om på sidan 18.

Även nyheten om olyckan i Skåne nådde allmänheten och den dystra händelsen fick ett mittuppslag i Expressen. Några av fallskärmshoppningens sidor har lyckats ta sig igenom mediabruset, på ganska kort tid. Men det finns ju så många fler nyanser av sporten som aldrig kommer att nå allmänheten. Där hoppas vi att vi kan fylla i luckorna. I detta nummer har vi bland annat med årets FlajFlaj, Klubbkollen och en Nyfiken på som är en riktig vinnarskalle.

Trevlig läsning och hoppa säkert!

- 4 **Kalendariet.** Lösryckt, notiser om smått och gott.
- 6 **Ordförandespalten,** Peo Humla.
- 6 Peo är SFF:s nya ordförande.
- 8 **FlajFlaj 2015** – "mitt livs bästa hopp".
- 12 **RI** Petter Alfsson-Thoor – om förutsättningarna.
- 13 **Incidentrapporter.**
- 14 **Riksgränsen** – extreme sports gathering.
- 18 **Bodyflight** – första vindtunneln igång.
- 23 **Säkerhet och rymdhopp** på PIA-symposiet.
- 24 **Lyft klubben** med nytt flygplan.
- 26 **Klubbkollen** – Nyköping och Urmeå.
- 28 **Nyfiken** på Marie Sjödin.
- 32 **Davids fotoskola** del 2.
- 35 **Kontakta SFF**
- 36 **Baksidan.**

svensk FALLSKÄRMS SPORT

Ansvärig utgivare
Ronny Modigs
Svenska Fallskärmsförbundet
Telefon: 0706-04 06 10
E-post: ronmod@gmail.com

Chefredaktör
Virginia Åslund
Manhemsgatan 9
126 52 Hägersten
Telefon: 0702-87 00 34
E-post: virginia.aslund@icloud.com

Redaktörer – planering och texter
Tomas Almbo
Trädgårdsgatan 10
753 09 Uppsala
Telefon: 0706-28 80 82
E-post: tomasalmbo@gmail.com

Martin Eidensten
Flyglärargatan 7
128 36 Skarpnäck
Telefon: 0703-33 90 21
E-post: martin@eidensten.se

Produktion
Layout, originalarbete, bildredigering och distribution:
Anders Nyqvist, Himmelsdyk, Box 110, 438 23 Landvetter
Telefon 031-91 88 01
E-post: himmelsdyk@telia.com

Annonser
Anders Nyqvist, Himmelsdyk, adress som ovan.

Signerade artiklar
Signerade artiklar speglar författarens bild av verkligheten och inte nödvändigtvis Svenska Fallskärmsförbundets.

Insänt material
Redaktionen ansvarar endast för beställt material. Vi förbehåller oss rätten att redigera insända texter. Godkännande av publicering i SFS är samtidigt publiceringsgodkännande av det tryckta materialet som en lågupplöst PDF-fil på hemsida tillhörande SFF eller SFS.

Utgivning
3/15: vecka 33
4/15: vecka 42
5/15: vecka 51
1/16: vecka 13

Adressändring
Medlemmar i Svenska Fallskärmsförbundet (SFF) skickar adressändring till SFF (se nedan). Endast icke-SFF-medlemmar skickar adressändring till Himmelsdyk (se ovan "Produktion").

Svenska Fallskärmsförbundet
Sjöhagsvägen 2
721 32 Västerås
Telefon kansli / RI: 021-41 41 10
Fax: 021-41 541 19
E-post kansli: info@sff.se
Hemsida: www.sff.se

Svensk Fallskärmsport,
ISSN 0280-11-X, är Svenska
Fallskärmsförbundets tidning och distribueras med
fem nummer per år till alla medlemmar i SFF.

Omslaget:

Från FlajFlaj 2015.

Foto: Will Penny.

Kalendariet

På gång

2015

JULI

6-9: Advanced Swoop Camp, Gryttjom.
Mer info: <http://www.skydive.se/m-medlem/blogg.html>
10-12: PARAWCS 3, Peiting, Tyskland
16-18: NM swooping, Gryttjom
27/7-2/8: SM, Gryttjom

AUGUSTI

7-9: PARAWCS 4, Belluno, Italien
10-13: Gryttjom Vinklar, Gryttjom. Mer info: <http://www.skydive.se/m-medlem/blogg.html>
17-19: NM CF & Anders Sandvik memorial, Gryttjom
22: SFF 60-årsjubileum, Karlsborg
22-29: EM stil och precision, Kanada

SEPTEMBER

4-6: PARAWCS 5, Thalgau, Österrike
8-12: FAI World Cup of Speed Skydiving, Teuge, Holland

11-12: SSC swoopcup 2, Gryttjom. Mer info: <http://www.skydive.se/m-medlem/blogg.html>

18-20: PARAWCS 6 (final), Locarno, Schweiz

19: SM i 10-manna speedformation, Johannisberg, Västerås

NOVEMBER

14-15: Förbundskonferens

DECEMBER

1-12: World Air Games, Dubai, Förenade Arabemiraten

Hans Bengtson

Stockholms Fallskärmsklubb anordnar flygning för grannar

Stockholms Fallskärmsklubb arrangerar varje år en dag då de bjuder in klubbens grannar. Det är ett populärt sätt att vara på god fot med grannarna. De får information om klubben, lite fika och även en flygtur med klubbens Twin Otter. Flygturen sker över grannarnas hus och marker och i år besöktes klubben av 45 glada grannar, mellan 10 och 75 år gamla. Kabinpersonal var Narit Pidikrajt som som under fem flygturer informerade om sporten.

SFF utökar veteranlicens med tio hopp

Under riksstämman 2015 beslutade SFF om att införa en så kallad veteranlicens, vilken låter hoppare som inte förnyat på länge få en möjlighet att tillfälligt komma tillbaka sporten. Licensen kostar 800 kronor och hopparen blir inte ansluten till en klubb, utan till SFF.

Kravet för att få en veteranlicens är att senast utfärdad licens var C-licens och att hopparen haft minst fem år i sporten, men uppehållet får inte vara mer än 25 år. Tidigare gick begränsningen vid 15 år och hoppare var begränsad till att göra max 20 hopp under en 14-dagars period, men som nu utökats till 30 hopp.

Vill hopparen sedan förnya i en klubb och hoppa mer dras veteranlicensens åttahundra kronor av från den reguljära förnyelsen.

Daniel Hagström sätter speed-rekord igen

Daniel Hagström har slagit det svenska speed-rekordet igen. Under världscupen i Leutkirch, Tyskland får Hagström ihop resultatet 490,02 km/timma och kammar även hem bronsplatsen på tävlingen. Detta är tredje gången som Hagström slår svenskt rekord i speed. Andra svenskar som deltog var Henrik Raimer, Lars Eklund och Henrik Anderson som alla satte var sitt nytt personbästa.

"Tack Stockholms Fallskärmsklubb för ert stöd till min träning! Jag tänker nu fortsätta träna, tävla och ta nya rekord under året", skriver Daniel Hagström på sin Facebook-sida.

Jeremy Norin

Tunnelläger för blivande AFF-instruktörer

Under våren var det ett glatt gäng blivande AFF-instruktörer som åkte på ett tunnelläger i Helsingfors. Det är en del av AFF-kursen som i år hade åtta deltagare. Under fredagen var det teori som stod på schemat, och resten av helgen var tillägnad till att finslipa på flygfärdigheterna.

"Helgen var intensiv! Men den gav ett bra resultat med tillsynes glada och nöjda deltagare", berättar instruktören Sara Hall Ericson.

Med på lägret var Viktor Zetterström, Nicklas Jansson, Johannes Andersson, Fredrik Johansson, Hooman Ahoori, Joel Christiansson och Claudius Natali. Instruktörer var Niklas Berg, Mark Wemhöner och Sara Hall Ericson.

Fallskärmsshoppping på förstasidan i Dagens Nyheter

Precisionstävlingen Swedish Jubilees Open gick av stapeln den 21 maj i Malmö och uppmärksammades på första sidan i Dagens Nyheter. På bild syns deltagaren Magnus Falk som även ställde upp på intervju. Swedish Open Jubilees har besökts av välkända elithoppare inom grenen från hela världen. Evenemanget har dragit till sig många Malmöbor och mycket media.

Utöver Dagen Nyheter publicerades artiklar i Sydsvenskan, Skånska Dagbladet och Sveriges Radio. I nästa nummer publicerar även SFS ett reportage.

Peter Törneström

Olycka på Eslöv

Den 23 maj inträffade en fallskärmsolycka på Fallskärmsklubben SYD i Eslöv. Den 25-årige hopparen blev medvetslös i frifall efter en kollision med en annan hoppare under en sexmannaspeedstar. Räddningsutlösaren aktiverades på 225 meters höjd och hopparen var fortfarande medvetslös när ambulanspersonalen var på plats. I dagsläget vårdas hopparen på sjukhus i Lund och tillståndet är allvarligt men stabilt. RI utreder fallet och har konstaterat att det inte varit något felaktigt med hopparens utrustning.

Fototävling med tema "Fallskärms hopning under 60 år"

I år fyller Svenska Fallskärmsförbundet 60 år och i och med det vill förbundet utlysa en fototävling med tema "Fallskärms hopning under 60 år"! Regler för inskickade bilder till tävlingen är:

- Du ska själv ha tagit bilden. Skriv gärna med information när och var bilden togs!
- Max en bild per deltagare i tävlingen.
- Bilden får vara bildbehandlad.
- Bilden får inte tidigare ha vunnit pris inom fallskärmsvärlden.
- Jury och/eller SFF:s styrelse får ej delta i tävlingen.
- Tävlingen avslutas: 9 augusti 2015, klockan 23:59.

Priser:

1:a pris – 1 500 kronor och publicering i Svensk Fallskärmsport. Beroende på bildkvalitet, bildens storlek

och utrymme i tidningen bedömer tidningsredaktionen var lämplig publicering kan ske.

2:a pris – 1 000 kronor.

3:e pris – 500 kronor.

Eventuell vinstskatt betalas av prisvinnaren. Priset utdelas i samband med SFF:s 60-årsfirande den 22 augusti i Karlsborg. Juryn består av David Bengtsson, Peo Humla och Virginia Åslund.

Bedömning: Bilderna presenteras anonymt till juryn, det vill säga juryn kommer inte få namnen presenterade på de som fotat bilderna när de ska plocka fram vinnarna.

Deltagande: Skicka bilden till henna@sff.se, skriv "fototävling" i ämnesraden och skriv med ditt namn och dina kontaktpgifter.

Alla bilder som deltar i tävlingen kan komma att användas på SFF:s hemsida och i marknadsföringssyfte. Vid eventuell publicering kommer namn på fotograf att anges.

Iwan Van Der Schor

Cat diamond utmaning på årets Arizona Challenge

Varje år bjuder Arizona Airspeed – världens mest framgångsrika FS-lag – in sina gamla lagkamrater och fallskärmsvänner till Arizona Challenge, ett fyra dagars evenemang som hålls under den amerikanska helgen Memorial Day weekend.

Arizona Airspeed-medlemmarna delar under de första tre dagarna upp sig och hoppar med medelstora grupper som gör svåra och intressanta sekvenshopp.

Sista dagen sätts alla grupperna ihop för att göra en enda stor formation. Vad det är för formation offentliggörs först på morgonen – något extremt svårt och som aldrig tidigare gjorts. Det är själva utmaningen – The Arizona Challenge.

Årets tema var cat diamonds. Alla som har provat på åttamans FS vet vad det kräver av individuell flygskicklighet och exakthet avseende vinklar och korsreferenser. Men nu var det inte åttamanna

som var målet, utan en 98-manna. Att sätta ihop tolv stycken åttamans cat diamonds är förstas utmaning utöver vad som kanske anses möjligt.

Sven Mörtberg, Sveriges mest rutinerade storformationshoppare, tillhör skaran som brukar få en inbjudan att delta. Sven förklarar var utmaningen i en stor cat diamond ligger och vad som gör att det anses vara en svår formation: "För det första krävs skicklig individuell flygning för att docka på en cat. En cat kräver dockning utan tryck framåt eller nedåt."

"För det andra är flygningen besvärlig när man väl är i sin cat", fortsätter Sven, "eftersom ben-greppen gör det svårt att flyga kroppen med bibehållen fallhastighet. 'Låsta' ben har en benägenhet att sänka fallhastigheten.

Och för det tredje måste man också flyga sin tvåmannacat exakt i sid- och djupled och på sam-

ma nivå med alla andra catar runt omkring. Allt det nämnda är svårt och kräver stor precision."

En stor cat diamond är dessutom en avlång formation, vilket gör inflygningsvinklarna snäva. Vanligen närmar man sig en formation från alla håll, men till en stor cat diamond är man begränsad till smala 'korridorer' från två håll.

Man har försökt stora cat diamonds tidigare, men aldrig lyckats. Nu lyckades det inte helt denna gången heller, en person hade inte hunnit docka när formationen plötsligt sprack upp på en sida. Bilden visar den "kompletta" 97:an med sista catens tail ännu utanför bild (längst till vänster).

"Ett fantastiskt hopp genom ett enastående lagarbete!", sammanfattar Sven Mörtberg.

Iwan Van Der Schor

Några ord från ordföranden...

Det har nu hunnit gå ett antal veckor sedan den extrainsatta riksstämman valde mig till ordförande. Det känns utmärkt, inspirerande och gediget! Trots att jag fortfarande går på gräsmattan har jag som målsättning att hoppa av ett flygplan under säsongen.

Från att konstituerat styrelsen i början av maj, träffat vår riksinstruktör Petter och haft en sedvanlig överlämning från Ronny, har jag tagit tillfället att pratat med några av våra skickliga medlemmar som gjort fina prestationer.

Det som dock är den bestående känslan är frifallsolyckan i Eslöv. Jag har på nära håll följt händelseutvecklingen och är övertygad om att ni i fallskärmsverige delar mina största tankar för vår medlem, och hans familj, som genomgår en smärtsam och tuff process. Jag vill samtidigt tacka alla inblandade från fallskärmsklubben SYD, förbundets personal och frivilliga som förtjänstfullt hanterat denna traumatiska situation på ett genomtänkt sätt, med stöd av tydliga rutiner och gedigen erfarenhet. Ingen nämnd och ingen glömd!

Det inträffade ställer många frågor kring orsakssamband och hur vi kan förebygga denna typen av olyckor. Det som jag verkligen vill lyfta fram är den lärande processen. Det vill säga: vad tar vi med oss av händelsen? Hur omsätter vi ett aktivt lärande i den dagliga verksamheten på hoppfältet, i utbildnings- och övningsituationer samt instruktörsutbildningar? Hur håller vi den diskussionen kokande över tid? Hur bevarar vi en livskraftig och sund säkerhetskultur som är ett av våra absolut viktigaste grundvärden?

Jag vill först av allt rikta ett stort TACK till vår föregående ordförande och hedersmedlem Ronny Modigs som på ett beundransvärt sätt skapat stadga och struktur för fallskärmsportens utveckling de kommande åren. Ronny har vidare varit mycket tillmötesgående och tydlig i vår överlämning om problemområden, lämpliga vägar framåt och hur vi skapar en bred förankring för sportens och medlemmarnas bästa.

Jag vill vidare rikta ett tack till styrelsens avgående medlemmar – era insatser har varit mycket värdefulla och jag hoppas att ni känner att engagemanget givit mersmak.

Den nya styrelsen har tillsammans med er ett gediget arbete att fortsätta på. Flera tuffa strategiska målsättningar ska vara uppfyllda innan utgången av 2016. Min personliga reflektion är att vissa av dessa målsättningar skapar en tydlig riktning. Men det kommer sannolikt att krävas en fördjupad analys för att finna en bra balans mellan ambition och verkliga förutsättningar. Det kan vara läge att överväga en mindre juste-

ring och finna en ny strategi som tar sin utgångspunkt mot 2020.

Jag har som en del i styrelsens arbete valt att engagera mig i frågan kring sportens tillväxt. Idag är vi cirka 1 500 aktiva medlemmar och vår sport befinner sig på en starkt konkurrensutsatt marknad med många andra sysselsättningar som kämpar om nya utövare. När det sjösatta tillväxtpaketet utvärderas kan vi få svar på om vi lägger energi på rätt saker.

En annan viktig sak är att de personer som vänder sig till fallskärmsporten har rätt att ställa höga krav på vår verksamhet, våra instruktörer samt vår insocialisering i klubbarnas gemenskap. Baksidan av myntet är att de personer som av olika skäl lämnar fallskärmsporten. De bör vara så pass inspirerade att de förblir våra ambassadörer ute i samhället. Det är mycket tuffa krav och låt oss därför gemensamt stötta och motivera samt att se det unika i varje person som väljer vår fantastiska sport!

Jag har en ambition att under innevarande år bilda två stycken forum. Ett ordförandeforum och ett fallskärmsråd med ett representativt "tvärsnitt" av fallskärmsveriges medlemmar.

Jag har en stark övertygelse att den energi och motivation som finns inom fallskärmsporten måste omhändertas i ett tidigt skede. I dessa forum borde vi även kunna dela erfarenheter klubbar och medlemmar emellan, samt att jag som ordförande kan "provtrycka" svåra överväganden med representanter från sportens "mylla" och med medlemmarnas bästa i fokus!

Jag har hittills fått positiva signaler från flera håll om idén och nyttan samt kommer återvända med mer substans längre fram under säsongen.

Sist men inte minst kommer jag ge mig ut i hoppssverige! Det är en självklarhet för mig att studera, prata och reflektera över vår sport och det kan bara göras i verkligheten! Jag vill skapa mig en bra uppfattning om läget inom fallskärmsporten, klubbarnas olika förutsättningar och särarter samt diskutera våra viktigaste utmaningar de kommande åren med så många som möjligt.

Med hopp om fina hoppstunder, bra gemenskap, fina tävlingsframgångar och utbildning i världsklass!

MVH
Peo

Peo Humla,
ordförande i SFF

Peo Humla är SFF:s nya ordförande och han brinner för sporten. När han pratar om hoppning är det svårt att tro att han faktiskt inte hoppat på 18 år. Om något avslöjar honom är det möjligen hans nyfikenhet på de förändringar som skett under hans frånvaro och de grenar som tillkommit.

Text och foto Martin Eidensten

När jag träffar Svenska Fallskärmsförbundets nya ordförande, Peo Humla, hemma i hans villa i Enskede är han nyss hemkommen från Chamonix. För även om det inte blivit någon hoppning på ett bra tag har lusten efter äventyr inte avtagit.

"Jag och mitt lilla team som skulle bestiga Mont Blanc och sedan åka skidor från 4 810 meters höjd", berättar Peo.

Men precis som i hoppning finns det en faktor som är väldigt svår att bemästra: vädret: "Vi gjorde en fantastisk höjddacklimatisering med offpist-åk som jag inte trodde fanns. Men sedan drog det in en storm och snöfall under nästan tre dygn och risknivåerna blev för höga. Vi beslutade, ledsna men fortfarande förväntansfulla, att avbryta toppattacken. Men berget står kvar och vi beslöt omedelbart att planera för ett nytt försök redan nästa år!"

Började hoppa som ung kadett.

Det var som ung kadett i Kiruna i början på 90-talet som Peos fallskärmskarriär tar sin början: "Det var efter den obligatoriska militära hopp utbildningen. Jag var ung kadett i ett tajt kompisgäng i Kiruna som var väldigt aktiva inom friluftsliv. Vi var riktigt taggade efter den traditionstyngda utbildningen i Karlsborg."

Flera av Peos kollegor längre söderut hoppade redan på fritiden så de gjorde slag i saken och kontaktade Kiruna Fallskärmsklubb: "I klubben fanns en väldigt fin gemenskap med ödmjukhet, stor hjälpsamhet mot eleverna och en vilja att alltid försöka få till hoppning oavsett om det var jätte kallt eller midnattssol."

Svacka i mitten av utbildningen

Som säkert många elever kände sig även Peo spänd förväntan och nervositet inför sin nya sport. "Men samtidigt den enorma positiva känslan av att lyckas bemästra blandade tankar och lämna flygplanet på ett säkert sätt!"

I mitten av utbildningen hamnade Peo i en svacka.

"Jag stod och stampade tills min hoppkompis Tomas klev in och coachade mig. Han pushade, ringde samtal och fixade en plan för att lösa mina problem"

E-post: ordforande@sff.se

Svenska Fallskärmsförbundet, SFF • Sjöhagsvägen 2 • 721 32 Västerås

Peo

Det resulterade i att norrlänningen Peo skickades till Stockholm och hoppade på en AFF-utbildning.

”Det blev för mig en oerhörd positiv spark framåt i rätt riktning och med små justeringar kom jag över de frifallsproblem som jag fastnat i. Att dessutom få återkoppling under pågående hopp med superproffsiga instruktörer gjorde upplevelsen ännu roligare och jag bestämde mig för att fortsätta hemma i Kiruna. När jag kom hem igen var det naturligt att sakta men säkert utveckla frifallsförmågan med klubbens duktiga instruktörer.”

Atmosfär och vilja att undervisa

”Jag är övertygad om att det först och främst var vår lilla kamratgrupp i kombination med atmosfären i Kiruna Fallskärmsklubb som skapade den starkaste drivkraften. Det blev ett naturligt sätt att umgås, ha skoj och samtidigt träna sin prestationsförmåga.”

Men vilja att både utbilda och stötta elever fanns även den tidigt.

”Det var min stora önskan att få utbilda och stötta elever som säkert hade samma tankar och känslor som jag hade under min tid som elev.”

När Peo flyttade till Stockholm 1994 fortsatte han att hoppa och blev kort därefter även kursledare.

Roligast att hoppa med rookies

Peo har många minnen från roliga hopp.

”Superroliga formationshopp, vinterhoppning och midnattssol över Kirunafjällen, enklare uppvisningar och övningar inom militären.”

- ny ordförande

Men tankarna återvänder ändå oftast till elever och rookies.

”Hoppen med färdiga elever gav en form av dubbel glädje. Jag upplevde det som enormt stimulerande och jag är övertygad om att det även skapade ett nödvändigt ”kitt” för att dessa medlemmar verkligen skulle känna sig som en naturlig del i klubbens verksamhet och fortsätta inom sporten. Man ska inte underskatta vikten att känna sig behövd i ett sammanhang

och att få dela positiva upplevelser med bra personer oavsett erfarenhetsnivå. Det skapar en härlig atmosfär!”

Dags att hoppa igen

Som ny ordförande i Svenska Fallskärmsförbundet har Peo självklart för avsikt att ta upp hoppningen igen. Och vem vet, kanske finns någon av hans gamla elever kvar och är redo att få sin gamla coach att känna sig bekväm i luften igen. ■

Peo Humla, SFF:s nya ordförande, plöjer igenom några senare årgångar av Svensk Fallskärmsport.

Svenska Fallskärmsförbundets styrelse 2015

Ordförande – Peo Humla.

Ledamot – Gunilla Sigurd.

Ledamot – Christer Dahl.

Ledamot – Stefan Nilsson.

Ledamot – Henna Canevin.

Suppleant – Daniel Ingered.

Suppleant – Bengt Lysell.

Revisorer

Revisorer – Leif Carlström och Bengt Johansson.

Revisorsuppleant – Ulf Hjalmarsson.

Valberedning

Ledamöter – Robbin Havasi, Magnus Våge och Jens Grahn.

Suppleant – vakant.

Representanter i Flygsportförbundet

Ordinarie representant – Narit Pidokrajt.

Suppleant – Claes Bertenstam.

Ledamot valberedning: Lennart Vestbom.

Suppleant valberedning: Andreas Frisk.

Svenska Fallskärmsförbundets styrelsemedlemmar. För deras ansvarsområden, se "Kontakta SFF" på sidan 35.

Peo Humla,
ordförande

Stefan Nilsson,
kassör

Gunilla Sigurd,
ledamot

Henna Canevin,
ledamot

Christer Dahl,
ledamot

Bengt Lysell,
suppleant

Daniel Ingered,
suppleant

Petter
Alfsson-Thoor
Kanslichef och
riksinstruktör

FlajFlaj 20

"På FlajFlaj har jag gjort mitt livs bästa hopp". Peter Nilssons FlajFlaj har vuxit till en internationell händelse. Under två veckor i mars drar friflyga-revent deltagare från all världens hörn till Skydive Elsinore i Kalifornien.

I rena siffror var 2015 det trettonde campet. Det gjordes 7 000 hopp, varav 2 000 coachhopp med ett förhållande på cirka fyra elever per instruktör. Men kvantiteten vore ingenting utan kvaliteten. SFS bad därför sex svenskar berätta vad FlajFlaj betyder för dem.

Text: Linda Iliste

Foto: Jasper Van Der Meer, Will Penny

Angelika Pärllhamm

Tid i sporten: Två år.

Antal hopp: 250.

Närvaro på FlajFlaj: Två gånger.

Det bästa är: Att man får möjlighet att träffa och hoppa med många av världens bästa coacher. Man får nya hoppkompisar från hela världen. Eftersom lägret är två veckor har man verkligen chans att utvecklas, oavsett vilken nivå man är på.

Hur har det utvecklats dig? Min egen utveckling går definitivt snabbare av FlajFlaj. Inte bara i frifall, utan även kalottflygning som varit jobbigast för mig. Tack vare bra tips från kalottinstruktörer i kombination de mer utmanande landningsförhållanden som finns i Elsinore har jag lärt mig så mycket.

Favoritminne: Många! Men ett är när jag hoppade med min coach utan breif innan. Jag fick bara hoppa ut, försöka följa henne och göra allt hon gjorde. Det är ett av de roligaste och mest lärorika hopp jag gjort.

Jasper Van Der Meer

Jasper Van Der Meer

15

Jasper Van Der Meer

Claes Yngve

Tid i sporten: Aktiv sedan 2014.

Antal hopp: Cirka 200.

Närvaro på FlajFlaj: En gång, ”och det var definitivt inte den sista”.

Det bästa är: Att det är så grymt roligt, hela tiden!

Hur har det utvecklat dig? Jag har lärt mig så mycket att det är löjligt. Frifallsskills, skärmflygning och framför allt ökad medvetenhet vid hoppning med andra.

Favoritminne: Svårt att välja. Men veckans filmer förmedlade den atmosfär som är så awesome med campet. De fångade precis de minnen jag tar med mig, från personliga saker som min high-five på första vinkelhoppet på rygg med coachen Jasper van der Meer, till alla vänner jag vill träffa igen, till hela spektrat av hoppning.

Johannes Bergfors

Tid i sporten: Åtta år.

Antal hopp: 2 800.

Närvaro på FlajFlaj: Två gånger som deltagare, fyra gånger som coach.

Det bästa är: Formatet. Det är en plats för ordentlig utveckling för alla. Det är också en bra språngbräda in i fallskärmsmiljön för dem som är nya i sporten.

Hur är det att vara coach? Den största skillnaden i jämförelse med andra boogies är proportionen mellan coach och elev. FlajFlaj ger utrymme för fler one-to-ones, vilket är oersättligt för utvecklingen. Man får stor frihet också, vilket

FlajFlaj 2015

gör att eleverna får många olika stilar att lära från.

Favoritminne: Jag kan inte välja. På FlajFlaj har jag gjort mina livs bästa hopp, sett några av mitt livs vackraste soluppgångar och träffat mitt livs bästa vänner.

Joakim Carlsson

Tid i sporten: Aktiv sedan 2011.

Antal hopp: Cirka 600.

Närvaro på FlajFlaj: Två gånger.

Det bästa är: Den oerhörda kompetens som finns samlad. Vi elever har några av de absolut bästa coacherna till vårt förfogande, och under två veckor hinner vi hoppa med flera av dem. Du får massor av tips och lär dig mängder av nya trix.

Hur har det utvecklats dig? Mycket. Det är högt tempo, och med 60-70 hopp på tio dagar där flertalet görs med coach går utvecklingskurvan uppåt på ett helt annat sätt än när man skojhoppar hemma.

Favoritminne: Har så många härliga minnen. Hoppmässigt är det nog några av de sista vinkelhopp, där hela gruppen är samlad trots att vi går rätt brant och snabbt, och allt bara känns så där underbart grymt.

Alex Ranström

Tid i sporten: Sju år.

Antal hopp: 1000.

Närvaro på FlajFlaj: Fyra gånger.

Det bästa är: De senaste fyra åren har jag rest på boogien i hela världen, och det

Will Penny

Jasper Van Den Meer

Jasper Van Den Meer

Will Penny

Bakgrundsfoto: Will Penny

finns inget som tillfredställer deltagarnas ambitionsnivåer eller behov som FlajFlaj har kapacitet att göra. Bredden på kunskap är enorm vilket är en enorm styrka.

Hur har det utvecklats dig? Med den enastående organiseringen i luften och på backen utfört av några av de bästa coacherna som finns, och med hoppare från all världens hörn som alla samlas för att utvecklas som flygare och människor, sätter FlajFlaj standarden för friflygning för resten av säsongen. Det är top tier next level shit!

Favoritminne: Finns inte bara ett, Flaj är hela upplevelsen.

Marie Sjödin

Tid i sporten: Sex år.

Antal hopp: 1 500.

Närvaro på FlajFlaj: En gång som deltagare, två gånger som coach.

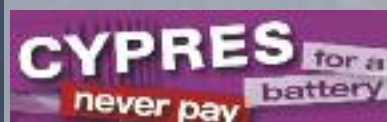

Nerit Präckrejt

Det bästa är: Att få träffa så många nya och gamla ansikten. Säsongen klickar igång på bästa tänkbara sätt i behaglig kalifornisk temperatur.

Hur är det att vara coach? Man får en speciell anknytning till sina elever. Även när man "lämnar vidare" sin grupp så följer man dem under hela campet. Det är grymt skoj att se hur mycket de kan utvecklas på två veckor!

Favoritminne: Det måste vara pokerkvällen när jag vann och fick FlajFlaj-armbandet (under FlajFlaj arrangeras världens största pokerturning med enbart hoppare, reds. anm.). Skämt åsido, mitt finaste minne är från 2012 då jag själv var deltagare. Jag gjorde ett ballonghopp en solig morgon. Det var tyst, vackert och fröken Sjödin var livrädd! När jag bokstavligen slets av korgen inföll euforin och glädjeruset.

Jesper Van Der Meer

Petter Alfsson-Thoor:

Du skapar förutsättningarna

Riksinstruktören
Petter Alfsson-Thoor

Hur tänker du under 2015 undvika: driftstörningar, felfunktioner, skador, kalottkollisioner och utelandningar? Fundera på det!

Det var ett tag sedan någon slog ihjäl sig i Svensk fallskärmshoppning. Det innebär att vi återigen har en generation hoppare som inte haft en hoppkompis som lämnat oss genom den sport vi gillar mest. Visst har vi haft allvarliga olyckor där utgången varit mycket osäker, tack och lov kom de alla ut med livet i behåll, dock med men för livet. Ja det var snabba landningar på de allvarligast skadade, och ja det är där vi lagt den tyngsta debatten.

Men Andreas "Nisse" Nilsson från Smålands Fallskärmsklubb gjorde ingen högfartslandning eller var en person som tog ökade risker. 2011 kopplade Nisse loss sin huvudfallskärm över Borglanda. Han drog aldrig reserven. Vi vet inte exakt varför men Nisse drog inte reserven.

RSL:en var urkopplad enligt instruktionen i SBF. Räddningsutlösaren som Nisse var utrustad med aktiverades på kalibrerad höjd, men reserven hann inte lyftfyllas för att rädda hans liv. Nisse gjorde sitt sista hopp och landning framför sina hoppkamrater i smålandsklubben, åkte iväg livlös i ambulans och kom aldrig tillbaka. Har vi lärt oss något av denna olycka?

Som en konsekvens av olyckan ändrades riktlinjerna i SBF avseende RSL och kamerahoppning, från att avråda till att aktivt välja själv. Kraven för losskopplingsystem på kamerahjälm förtydligades.

Nisse hade en kuttbar hjälm. I utredningen dras det tänkbara scenariot att Nisse fastnade med sitt GoPro-montage i huvudfallskärmen när han kopplade loss. Montaget slets ur hjälmen och det är sannolikt att han blev omtöcknad så pass att han inte kunde dra sin reserv. Tiden efter olyckan pratades det mycket om både räddningsutlösares aktiveringshöjder och kameramontage. Men med tiden faller det tillbaka i historien.

Många i fallskärmssverige känner till olyckan och även med den kunskapen pågår fortfarande debatten kring definitionen av kuttbara hjälm. Mindre erfarna hoppare är drivna att vips C-licensen är uppnådd skaffa en liten actionkamera på hjälmen så fort det bara går.

Men det kommer med risker. Risker som kan hanteras med tillräcklig mängd utbildning och framför allt med kameramontage som har minimal upphakningsrisk.

Det kan te sig självklart att ett kameramontage skall vara så säkert det går mot upphakningar. Ändå fortsätter hoppare – och i stor omfattning erfarna hoppare – att använda kameramontage som är som gjorda för att fastna. Vad motiveringen är, annat än lathet att fixa till

Jag hoppas att år 2015 blir ett år utan dödsolyckor. Den som kan skapa förutsättningarna för det är just du.

det, går att sia om. Men de etablerade skygodsen motarbetar incitamentet att anstränga sig för att bygga eller köpa bättre montage till sina små kameror.

Jag vill poängtera att kameraflygare – alltså de som sätter en mindre buffé av kameror på huvudet – inte är problemet här. De hoppas för att filma och övar sina procedurer för att överleva. Men när exempelvis en AFF-instruktör har sitt ansikte med ett utstickande GoPro-montage 15 centimeter från en elev som kastar ut en pilotfallskärm så är det svårt att hävda att yngre hoppare skall rätta sig efter riktlinjerna.

Att det blir farligare fallskärmshoppning för både eleven och instruktören ordas det inte så mycket om.

Varför inte då? Kanske för att den enskilde måste ändra sitt beteende. En kamera kräver uppmärksamhet. Och rätt vad det är så sitter du fast med din...

Jag hoppas att år 2015 blir ett år utan dödsolyckor. Den som kan skapa förutsättningarna för det är just du.

Genom hur du väljer att hoppa fallskärm.

Genom vilka val du gör av fallskärm och genom vilken syn du har på din egen förmåga.

Ibland händer oförutsedda händelser. Fallskärmshoppning är en farlig sport. Låt dock sporten inte ta ditt liv för att du inte visste.

Avslutningsvis vill jag tacka alla de förbundskursledare som ställt upp och jobbat stenhårt under alla central utbildningar. Utan er blir det ingenting. Ni gör en insats för en spottstyrver men levererar 110 procent. Jag gillar det och det märks ute i landet att ni gör ett superjobb.

Så med det sagt, stort tack till: Anton Eriksson, Fredrik "Carlsa" Carlsson, Magnus Caro, Dag Svensson, Eric Marsh, Jonas GP Gyllenpanzar-Stjerna, Jens Grahn, Jesper Bergstrand, Mikael Kaulanen, Mark Wemhöner, Mats Svensson, Monica Paulsson, Monica Stjerna, Niklas Berg, Nisse Hedström, Ola Jameson, Peter Ekström, Robban Alasuutari, Magnus Våge, Robbin Havasi, Sara Hall-Ericsson, Tomas "7" Sevén, Stefan Burström, Marcus Jögi, Rickard Backne och Åsah Helenius (hoppas jag fick med alla).

Med blicken mot skyn,
Petter Alfsson-Thoor
SFF:s riksinstruktör

Den här gången skall vi titta på två oerfarna hoppare skall utföra sitt årsförsta, vilket resulterade i två fallskärmsrapporter för en incident.

av Petter Alfsson-Thoor

Hoppare A:

Tid i sport: Två år.

Antal hopp: 33.

Antal hopp senaste 3 månaderna: Noll.

Antal hopp med aktuell utrustning: Ett.

Typ av huvudfallskärm: Navigator 220.

Rigg: Student Vector.

Hoppare B:

Tid i sport: Två år.

Antal hopp: 52.

Antal hopp senaste 3 månaderna: Noll.

Antal hopp med aktuell utrustning: 23.

Typ av huvudfallskärm: Pulse 190.

Rigg: Javelin.

Händelseförlopp:

Hoppare A och B skall utföra sina årsförsta hopp. De är bland de sista i planet och hoppare A hoppar näst sist. Hoppare B är sist ut och räknar till fem innan uthopp påbörjas.

Hoppare A väljer att friflyga och drar sedan sin fallskärm på mellan 1300-1400 meters höjd.

Hoppare B faller fritt och över på 360-graders svängar och headingkontroll och drar sin fallskärm före inställd dytterhöjd som var 3500 fot men under 1500 meters höjd.

Hoppare A:s fallskärm är ute och fullt fungerande när hen uppfattar att hoppare B:s fallskärm löses ut 5-10 meter bort på lika höjd.

Hoppare B:s fallskärm är ute och ser hoppare A:s fallskärm komma emot sig. Hoppare B hinner endast att luta sig i selen inför kollissionen.

Hoppare A försöker reflexmässigt dra upp fötterna men krockar med hoppare B:s fallskärms vänstra sida. Hoppare A blir intrasslad i hoppare B:s fallskärm.

Hoppare B ser hoppare A intrasslad i sina linor och genomför omedelbart nödprocedur med losskoppling och reservdrag.

Hoppare A försöker en kort stund trassla sig ut ur fallskärmen men väljer att koppla loss och faller fri från trasslet och reserven öppnar utan anmärkning, fri från hoppare B.

CI kommentarer:

Sammanfattning från CI:s två kommentarer: hopparna är vildalade om allvaret i situationen. Hoppare A om vikten med separation och

vikten av att berätta vad man skall göra i frifall eftersom man driver olika beroende på frifallsposition. Hoppare B måste beakta separationen efter föregående grupper för att undvika kollisioner både i frifall och under kalott.

Kommentar från RI:

Tur är en erfarenhet som inte är att förringa. Det här var en mycket allvarlig incident där dess händelseförlopp innehåller alla ingredienser för en olycka med dödlig utgång.

Inledningsvis vill jag kommentera de faktum att hopparna utförde årsförsta. Årsförsta eller avrostningshopp skall innehålla ett antal moment. Dummydrag på både huvudkalott kutt och reserv, både i frifall och under fallskärm.

Att separationen mellan hoppare ibland blir tajt när man hoppar större flygplan och behovet av en final är stort, är känt. En tajt separation mellan grupper behöver inte vara ett problem så länge alla vet vad respektive grupp har för avsikter. Men när någon grupp eller hoppare börjar driva mot varandra kan det snabbt bli farligt.

I detta fall utför hoppare A friflygning. Hopparen har ringa 33 hopp. Det är en väldigt oerfaren hoppare vi pratar om, och om det inte är en tunnel-guru så kan man anta att det förekom en hel del oavsiktlig avdrift i frifallet. Det i kombination med att efterkommande hoppare B kan ha gjort en ganska tajt exit efter hoppare A, förde hopparna oplanerat nära varandra.

När kollisionen väl var ett faktum så har dessa hoppare haft en enorm tur. Om de träffat varandra kropp mot kropp skulle de mest troligt inte ha överlevt den kollisionen. Nu träffade hoppare A hoppare B:s fallskärm, och blev intrasslad.

Nu kan det komma information som man kanske inte skall förvänta sig att en nybörjare skall kunna hantera fullt ut.

Hoppare A som trasslade in sig gjorde några försök att bli fri trasslet och kopplade sedan loss. Som av ett mindre mirakel är hopparen inte fast i fallskärmen. Ingen som helst kommunikation med den man har kolliderat med, eller vetskap om hur intrasslad man är.

Om nu hoppare A hade suttit fast skulle det inte varit så bra. Jag ger här lite information som bygger på Jim Cowans erfarenheter. Jim är en erfaren testhoppare med hundratals avsiktliga reservdrag och även en mycket erfaren CF-hoppare (se artikeln från PIA-symposiet på sidan 23 i detta nummer).

1. Undvik kollision

2. Om du kolliderat och har en intrasslad hoppare i din fallskärm: börja kommunicera. Höjden är era liv – vad flyger just nu? Flyger den översta kalotten, ja då har man lite mera tid. Är det riktigt lågt så att inte reservdrag kan genomföras – då kanske man får landa med en fallskärm, mera tyg ute kan underlätta.

Om du kolliderat och har en intrasslad hoppare i din fallskärm: börja kommunicera. Höjden är era liv – vad flyger just nu?

3. Är du intrasslad, börja kommunicera med den undre. Vägen ut för att se något är uppåt via bärremmarna. Att koppla loss innan du vet att du är fri kan förvärra läget fatalt. Att den undre hopparen kopplar loss är inte den självklara lösningen. Om de sker blir alla linor lösa och det kan förvärra trasslet, samtidigt kan det vara tungt att få loss linor med belastning.
4. Det kan snabbt bli en mycket komplicerad situation där även de mest erfarna kan få svårt att få koll på vad som händer.
5. Snacka med erfarna CF hoppare hur de tänker. För dem ligger procedurer kring intrasslingar (så kallade wraps) och kalottkollisioner som en del av verksamheten.

Lärdomar:

Vikten av att separation mellan grupper. Vikten av att kommunicera med sin hoppkompisar i kärnan vad man avser att göra. Behovet av att utbilda och förtydliga vad som kan ske med en sned friflygning och hur mycket man kan förflytta sig i frifall utan att ens veta om det.

Den här gången gick det bra, men kalottkollisioner är livsfarliga och måste undvikas genom god planering. Om du hamnar i en kalottkollision, ha klart för dig hur du vill agera. Instinkt och automatiserat beteende fungerar bra när vi är själva under vår spinnande fel-funktion: Se! Ta! Se! Ta! Dra! Dra!

Vid en kalottkollision kan det krävas både kommunikation och resonemang om bästa alternativen. Men glöm aldrig att det som beaktat och ofta finns något som försvinner oroadt fort – och det är höjden.

Riksgränsen

Årets upplaga av Extremsport gathering (ESG) i Riksgränsen gick av stapeln 13-19 april. Det var nummer tre i ordningen och hade runt 75 deltagare. Det är nästan en fördubbling av antalet deltagare från föregående år. Antalet aktiviteter var många och innefattade bland annat fallskärmshoppning, speedflying, snökite och heliski.

Text: Martin Eidensten

Foto: Mikael Kihlman, Sophie Odelberg

Fördelen med många olika aktiviteter är att det ofta är någon av dem som passar aktuellt väder. "Det krävdes såklart lite flyt men med många backup-planer så fick vi ihop det riktigt bra. Ofta var det flera aktiviteter samtidigt, utom på måndagen som var en startdag då alla var samlade", berättar Hella Steining organisatör och initiativtagare. Då hölls en intro-kurs i snökite och en föreläsning om lavinsäkerhet.

Runt 20 instruktörer krävdes det för att driva samtliga aktiviteter. Men många instruktörer var samtidigt själva deltagare på de aktiviteter som de inte höll själva.

Hellas egen favorit var inhoppet vid Fjällguidens övernattningsstuga med tillhörande skotertur. Men oavsett vad som sägs eller skrivs om ESG är det bilderna och filmerna som verkligen kan visa vilken fantastisk miljö det är i Riksgränsen. ■

forts. på nästa upplag ➤

Graham Lupton:

I am an English skydiver who lives in Empuriabrava, Spain. In winter times me and my friends enjoy skiing and snowboarding. This year I also started speed riding in France. That's why Extremsport gathering was perfect for me! It gives you the opportunity to try things that you can't do anywhere else as well as the things you already do.

The new experiences for me were heli-boarding, snowmobiling, heli-speed riding and snow kiting. And of course there was the outback skydiving out of helicopters and "normal" speed riding. In fact there was so much cool stuff to do you had to pick which ones you wanted to do the most, otherwise you risked missing out on an activity. Also, when else are you going to have an excuse to go 500 kilometers north of the Arctic Circle when you live in Spain? I went up there with one friend and came back with many.

Mikael Kihlman

Riksgränsen.

Mikael Kihlman

Extreme

Med en kite som segel tar man
sig snabbt fram över fjället.
Här kör instruktörerna Kaj
Kjellgren och Anders Rolf.

Sophie Odelberg

esports gathering 2015

Bakgrundsfoto: Sophie Odelberg

Fredrik Bergman landar med tandempax på sjön. Från hotellet som ligger på högre höjd kan gästerna se fallskärms hoppningen från restaurangen, baren och spa-anläggningen.

All hoppning bedrevs med Kal-lax Flygs EC145 som tar sex personer till minst 2500 meter. Göran Tammer skötte spa-karna med stor expertis.

Oskar Rödin:

"Det här evenemanget var för mig den ultimata upplevelsen av extremsport som kan utföras på vinterhalvåret här i Sverige. Genom deltagarnas breda kompetens kändes det aldrig att det fanns någon gräns för vad man kunde lära sig, man var bara hindrad av sin egna förmåga. Vädret var perfekt eftersom det alltid fanns en passande aktivitet. Mycket vind: snö-kite. Inga vindar eller moln: fallskärms hoppning. Mitt-emellan-väder: speedflying eller skidor och snowboard.

Jag hade fantastiskt kul och hade chans att lära känna alla som var med. Det var jättelyckat och jag ser redan fram emot nästa år!"

Att gasa järnet över snösträckta vidder och ta sig upp och ner över bergen på skoter var en uppskattad aktivitet och skönt komplement till skärmflygsporterna.

Mikael Kihlman

Hannah Eriksson:

Jag har åkt skidor sedan jag var fyra år och älskar både naturupplevelsen och frihetskänslan. När snökitingen kom in i mitt liv för tre år sedan var det ett perfekt komplement. Istället för att gå upp för fjället så kitear jag numera. Det går inte att jämföra antalet toppturer vi hinner med numera.

I år fick jag möjligheten att följa med till Riksgränsen på ESG och det var en helt fantastisk upplevelse. Det var ett unikt upplägg där de bästa instruktörerna inom olika extremsporter samlats för att introducera nya sporter och upplevelser till deltagarna, och där de också kunde pröva något nytt själva. I år föll jag helt och fullt för speed-riding. Jag undrar vad det blir nästa år?

Sophie Cadelberg

Kiteinstruktören och VM-profilen Richard Wernersson håller tillsammans med Kaj Kjellgren och Anders Rolf en introduktionskurs i snowkite. Först teori i ESG:s show-room och sedan praktisk träning och prova-på nere på sjön. Detta var inledningen på det veckolånga eventet, deltagare och crew blandades i kursen och det bidrog till bra gemenskap från dag ett.

Joey Jones hjälper Hannah Eriksson att starta med speedfly-vingen. Tillsammans med Lauterbrunnenuppväxte Patrick Pearsson hjälpte de alla speedflygintresserade att utvecklas. Höjdpunkter var "Heli Speedfly" när de bästa speedfly-deltagarna fick ta helikoptern till orörda platser, guidade av bergsguiden och basehopparen Rok Zalokar.

Mikael Kihlman

Klart att flyga i

Tunneln är på plats, men det återstår lite fix för att höja mysfaktorn.

Så står den äntligen där, Sveriges första inomhusvindtunnel för vertikal flygning. Nu behöver svenska hoppare inte längre åka utomlands för att känna vinden i ett blåshål, det räcker att man tar sig till Bodyflight i Bromma.

Text och foto
Tomas Almbo

Genom åren har det funnits många projekt runt om i Sverige med målet att bygga en vindtunnel, men alla har fått ge upp av olika anledningar. Idag finns fortfarande flera aktiva projekt, bland annat Skylab Indoor Skydiving som också planerar att bygga i Bromma. I Partille utanför Göteborg pågår projektet Flycan Indoor Skydive som planerar en ISG-

tunnel, som är tunneltypen företaget Indoor Skydiving Bottrop bygger.

Men vad gjorde då att Martin Dahl och Micha Velasco lyckades nå hela vägen fram och bli först med sitt tunnelprojekt? Och hur blev resultatet? Vi tar det från början.

Möte på ett fik

Året är 2012, både Martin och Micha är hoppare i Stockholms Fallskärmsklubb. Micha arbetade som jurist och Martin jobbade med personal och ekonomistyrning. De två känner vid tillfället inte varandra men hade på varsin håll funderat på att bygga en vindtunnel i Sverige.

Så en dag hör en bekant till Micha av sig till honom och säger att han har en vän som också vill bygga en vindtunnel i Sverige. Vänner är Martin Dahl. Martin har då under cirka ett år själv undersökt och forskat i möjliga lösningar att få till en tunnel i Sverige. Micha och Martin träffas första gången på ett fik och där

bestämmer de sig att försöka jobba tillsammans.

”Det är extremt viktigt att man funkar ihop om man ska driva sådana här projekt” säger de båda.

Det första steget blir en resa ner till Bottrop i Tyskland för att träffa Boris på Indoor Skydiving. ”Syftet med resan var dels att träffa Boris och få information om ISG-tunnlar. Men minst lika viktigt var att jag och Micha fick se om vi kunde jobba tillsammans”, berättar Martin. Samarbetet fungerade bra och de två beslutar att de fortsätter samarbetet.

På jakt efter mark

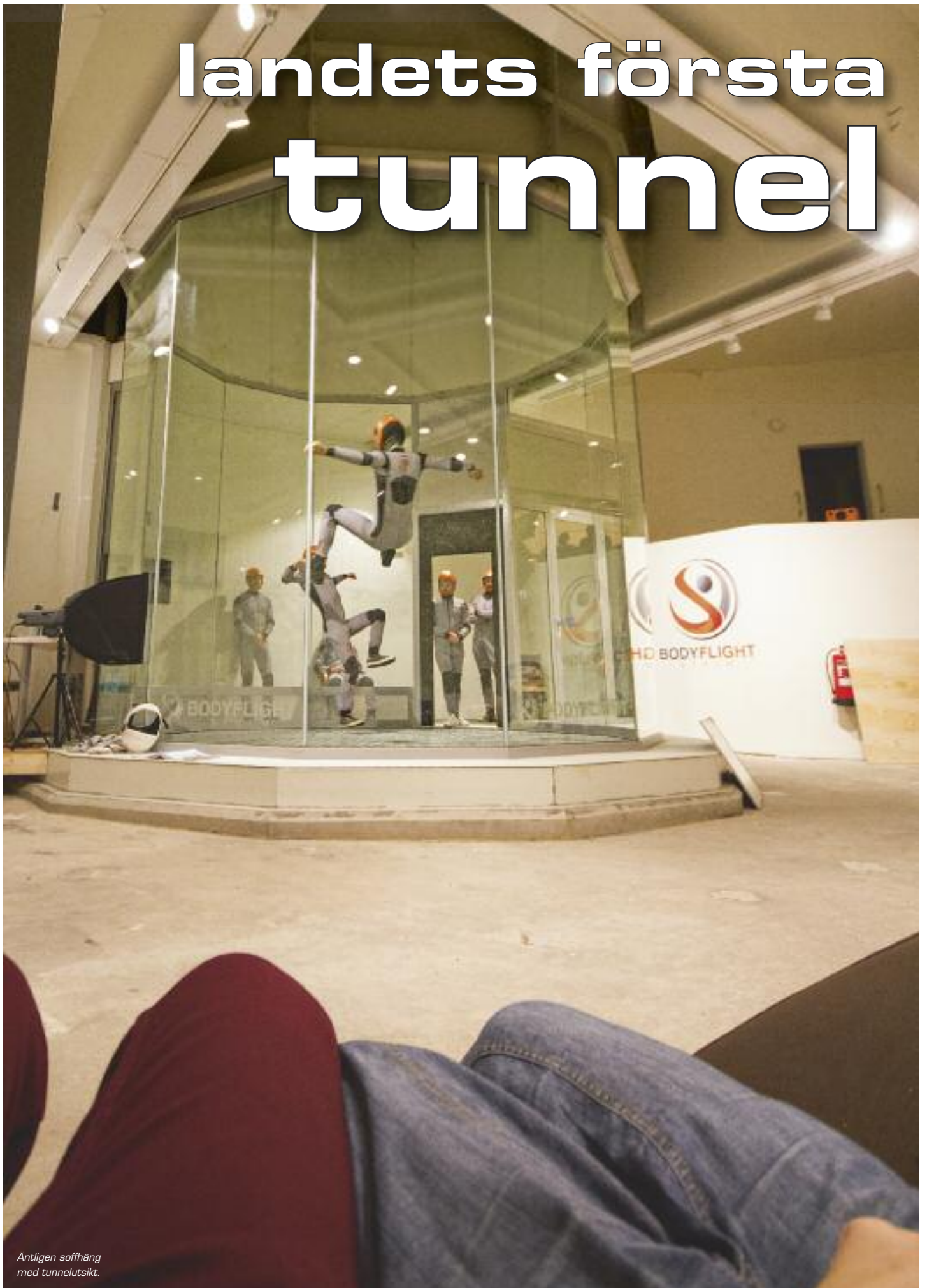
I början av projektet var man inställd på att antingen bygga en ISG-tunnel eller en egen lösning. De undersökte även Skyventures tunnelkoncept men eftersom de skulle ha en procent av intäkterna i tunneln valde man att inte gå vidare med den lösningen.

”Jag tror de har ändrat affärsmodell idag, men vid tillfället såg det annorlunda ut och därför valde vi bort deras lösning”, förklarar Micha.

Välkommen! Anna Denise Eriksson och Åsa Helén tar emot i receptionen.

landets första tunnel

Äntligen soffhäng
med tunnelutsikt.

I framtiden tittar man på att bygga en restaurangdel på taken. Utsikten är magnifik med hela Stockholm under fötterna.

Det som skulle bli avgörande för vilken lösning de till slut valde var helt enkelt hur marken och området tunneln skulle stå på såg ut. Vid tillfället hade de ingen mark att bygga på så nu började jakten att hitta en plats.

”I princip tog vi en karta över Stockholm, hoppade in i bilen och körde runt i alla kranskommuner och letade visuellt efter potentiell mark och byggnader”.

I början siktade de in sig på att hitta en plats i nära anslutning till E4:an. Men när de på senhösten 2013 fick nys om Pripps gamla byggnad i Bromma ändrade de spår. Byggnaden är ett gammalt mälteri som slutade med verksamheten 2007 och stått tomt sedan dess. Vid till-

fället ägdes byggnaden av Stockholms stad och det blev intensiva förhandlingar under en kort tid för att övertyga staden om att en vindtunnel skulle passa bra i byggnaden. Samtidigt som förhandlingarna pågick gick ett annat projekt, Svenska Vindtunnel, ut med information om att de ville bygga en vindtunnel i Stockholm.

”Vi hade ingen aning om det och blev lite tagna på sängen”. På grund av det gick Bodyflight ut med information tidigare än planerat. ”Vi kände oss lite tvingade att berätta för hoppssverige att vi fanns”.

Ganska kort därefter poppade det upp ytterligare ett tunnelprojekt i Bromma, Vertikal Vind Stockholm som idag heter Skylab Indoor Skydiving. Det fanns nu alltså tre stycken tunnelprojekt i Stockholm. Bodyflight hade diskussioner med de båda projekten om ett eventuellt samarbete men man beslutade att gå vidare själva. ”Vi hade redan våra roller satta och kände att vi inte ville blanda in fler personer.”

Finansiering klar

Stockholms stad gick med på att hyra ut byggnaden och bygglov gav godkändes. På grund av det var en befintlig byggnad tunneln skulle byggas i blev val av konstruktionslösning ganska enkel. Det enda som skulle fungera var en egen lösning. Eftersom området är kulturmärkt fick inga ändringar göras på utsidan av mälteriet.

Samtidigt som man började söka finansierare jobbade man på att ta fram en egen konstruktion. Ansvarig för det blev Stefan Burström som tillsammans med en konsultfirma jobbade fram ett koncept. Det lades mycket tid och pengar på denna fas eftersom man inte ville riskera att bygga en dålig tunnel.

Under sommaren 2014 gick Bodyflight ut med erbjudande att teckna aktier i bolaget. Med hjälp av riskkapitalbolag och hoppare som investerade i projektet lyckades man till slut få in det kapital som behövdes för att dra igång bygget. Och i princip på dagen då finansieringen var löst började det invändiga rivningsarbetet.

Teknisk lösning

Att göra en egen lösning är inte helt enkelt och osäkerheten hur väl det kommer att fungera i praktiken är stor. Som Martin säger: ”Man vet inte om det kommer att funka förrän fläktarna dragits igång och man flyger i tunneln”.

Det unika med Bodyflight-tunneln är dels att det är den första tunneln som byggs i en befintlig byggnad. Det är även tunneln med högst flygkammare, 22 meter. Sjävla luftflödet blir på grund av

Sveriges första vindtunnel är inhytt i Pripps gamla mälteri.

byggnaden mer rektangulärt än andra tunnelkonstruktioner. Fläktkonstruktionen är hela fyrtio meter hög där fläktarna sitter på tjugometers höjd.

Så kom dagen då fläkterna skulle dras i gång och tunneln testas. Det var som om hela hoppssverige höll andan. Skulle den egna konstruktionen vara tillräckligt bra för all typ av flygning? Skulle det gå vägen?

Och visst gjorde det det. Knappt några justeringar har behövt göras, luftflödet är mycket jämt och fläktarna har mycket hög kapacitet. "Skulle vi köra på max skulle det nog inte gå att flyga där inne, sådant tryck är det" säger Martin. Tunneln har lovordats av många, bland annat kända tunnelcoacher såsom Petter Mazzeta (f.d. Jönsson) och Alex Aimard. Det har redan hållits flera camps i tunneln, både för mag- och friflygning.

Framtiden

Förutom Martin och Micha finns Tobias Pontvik och Stefan Burström med i Bodyflights kärna. Tobias har hand om alla personalfrågor medan Stefan ansvarar för IT, boknings- och videobriefingsystem.

"Även här bygger vi egna system eftersom vi inte riktigt gillade de som fanns

att köpa på marknaden". Idag har man utbildat fem svenska hoppare till tunnelinstruktörer som tar hand om nybörjare och ytterligare personal kommer att utbildas.

Just nu är fokus på att slutföra saker såsom att bygga en kaféhörna och göra det mysigt med ett bra häng kring flygkammaren. Byggandet av lagrum med briefing ska slutföras och i framtiden tittar man på att bygga en restaurangdel på taken. Utsikten därifrån är magnifik och man ser hela Stockholm med omnejd.

En tillbakablick

Varför lyckades just Bodyflight där så många andra har misslyckats?

"Ett svar på den frågan är nog att vi har satsat allt", berättar Martin och Micha.

"Vi sa upp oss från våra jobb och satsade hundra procent på projektet och har jobbat utan någon lön under en lång period".

Budgeten på 25 miljoner höll och nu sitter Bodyflight på en egen väl fungerande tunnelloösning, egna boknings- och briefingsystem som eventuellt kan säljas till andra tunnelprojekt. Det finns ett samarbete med Live-It, bokningskalen-

dern är uppbokad med nybörjare och camps.

På frågan hur de ser på om det skulle byggas en annan tunnel i Sverige är svaret tvådelat. "Så klart skulle det inte vara så kul om det byggs en tunnel till i Stockholm, det tror vi inte gynnar någon. Om det däremot byggs en nere i Partille till exempel, så ser vi det bara som positivt".

Så bor du i Stockholm, ta cykeln till tunneln efter jobbet och flyg några minuter. Är det en regnig dag på ett hoppfält i Mälardalen, ta bilen till Bromma. Bor du längre bort, planera en helg i Sveriges första tunnel. ■

Petter Mazzeta cochar Jenny Holmqvist. Två av Bodyflights nyutbildade tunnelinstruktörer, Axel Salomonsson och Markus Krassas, hänger i kontrollrummet.

Overaller redo för first-timers.

CONQUER THE AIR
CLASH OF CHAMPIONS
INFLIGHT DUBAI
CONQUER THE WORLD

WWW.INFLIGHTDUBAI.COM

INFLIGHT
DUBAI

25TH NOVEMBER - 1ST DECEMBER 2015

BRACE YOURSELF FOR INFLIGHT DUBAI'S
BIGGEST MULTI-DISCIPLINARY WIND
TUNNEL COMPETITION!

- DYNAMIC
- BEST TRICK
- FORMATION SKYDIVING
- SURPRISE COMPETITION

PRIZE MONEY: \$200,000

TO PARTICIPATE IN THE COMPETITION VISIT
INFLIGHTDUBAI.COM

f InflightDubai

t @InflightDubai

ig @InflightDubai

yt InflightDubai

Säkerhet och rymdhopp

Under sista veckan i mars arrangerades PIA-symposiet i Daytona Beach Florida USA. PIA är Parachuting Industries Association och evenemanget drar till sig världens alla mer eller mindre kända fallskärmstillverkare. Utöver tillverkarnas montrar och föreläsningar sker det under dagarna även ett antal föreläsningar inom metodik, teknik och historik.

Text och foto Petter Alfsson-Thoor

Föreläsningarnas kvalitet varierar men det är några som sticker ut och är värda att nämnas. Jim Cowan hade ett föredrag som handlar om att hantera ovanliga nödsituationer. Temat var primärt dubbla kalotter och ageranden vid kalottkollision.

Jim har hundratals avsiktliga losskopplingar, kuttar, i olika konfigurationer och har ingående testat vad som fungerar i samband med dubbla kalotter ute.

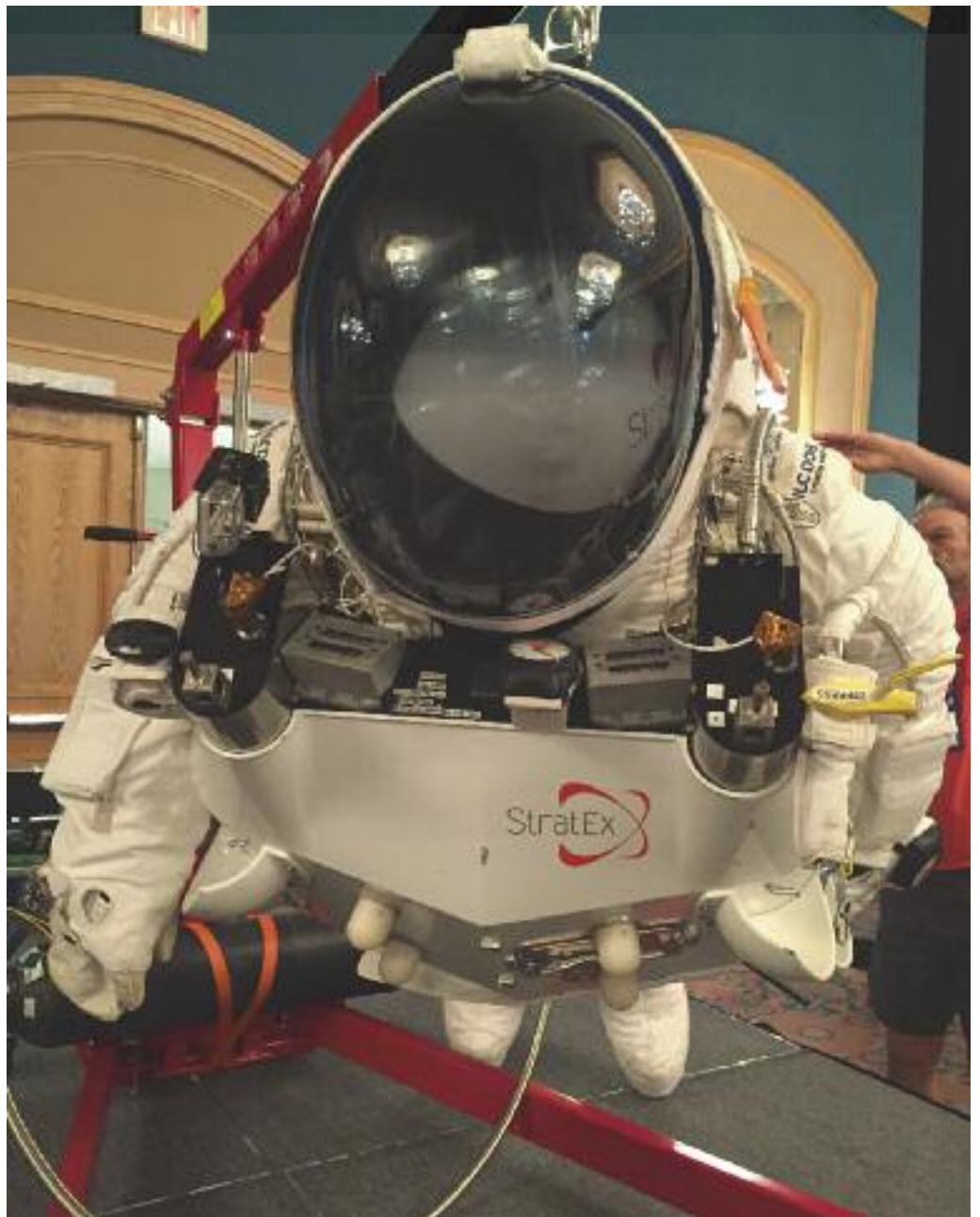
Förståelse genom CF

Principerna för kalottkollisioner kan inte utbildas nog. Förutom att försöka undvika dem är det inte helt okomplicerat att hantera en sådan situation. Jims erfarenhet som CF-hoppare är avgörande för att kunna ge förståelse för vad som händer och hur man skall agera vid intrasslingar efter kollision samt dynamiken i hur fallskärmen flyger i förhållande till varandra, om en kalottkollision är nära.

För att reflektera över vårt eget utbildningsmaterial så skiljer sig Jims taktik, och den information han har givit har i viss mån spridit sig ute i fallskärmskollektivet ändå utan ett givet material, det skall dock förändras. Jag skall försöka få Jim till Sverige under kursledar-seminariet som planeras till mitten av oktober.

Föreläsning om säkerhet

Dan Brodsky Chenfeld höll ett föredrag med titeln "Safety dosen't happen by accident". Det handlade om fallskärms-hoppning och risker. Själv har han cirka 26 000 fallskärms-hopp och är en fallskärmskändis i flera avseenden. Förutom hans prominenta tävlingskarriär var han även med i flygolycka med en Twin Otter på nittioalet där han skadades svårt, men kom tillbaka till tävlingsarenan. En period han även skrivit en bok om.

på PIA-symposiet

Det som utmärkte sig i Dans föredrag var hans förtydligande om hur hoppningen har förändrats, attitydmässigt. Vi borde titta närmare på alla de nära-ögat-situationer som sker för att lära innan det händer någon olycka.

Färdighet ersätter inte erfarenhet

Förr tog sig hoppare mera tid för att lära av andra. Samtidigt har nybörjare bättre färdigheter än de hade tidigare, vilket dock inte skall förväxlas med erfarenhet. Men idag används dessa färdigheter ändå

som en ersättning för erfarenhet, menar Dan. Och det gäller såväl nybörjare som mer erfarna hoppare.

Fallskärms-hoppning är farligt, men det kan göras säkert med rätt sinnesstämning och utbildning. Hoppare har idag blivit beroende av bra utrustning, men man kan ändå inte släppa det enskilda ansvaret som hoppare. Dan – som alltså har 26 000 hopp – kontrollerar sin utrustning grundligt inför varje hopp. Han har hittills inte funnit några fel, men fortsätter ändå göra det.

VD:n för Google Alan Eustace överraskade förra året genom att hoppa från rymden – och norpade åt sig världsrekordet från det upphusade Red-Bull Stratos-projektet.

forts. på sidan 34 ➤

Lyft klubben mo

Sverige behöver öka i antalet hoppare. En av nyckelfaktorerna för tillväxt är flygkapaciteten. Hur många eldsjälar, infoträffar och duktiga instruktörer en klubb än har, så hjälper inte det om medlemmarna inte får hoppa.

Text: Tomas Almbo

Foto: Fredrik Eklund

Har klubben ett för litet flygplan kanske inte gladhopparna får hoppa så mycket de vill då tandem- och elevverksamheten har prioritet. Drar klubben istället ner på antalet tandemhopp och elever i förmån för gladhoppning minskar både inkomster, antal nya hop-

pare och ett moment 22 uppstår. Det gäller helt enkelt att hitta den gyllene medelvägen.

Nyligen har tre fallskärmsklubbar, Småland (FHS), Linköping (LFK) och Umeå (UFK) tagit sig ur negativa trender och höjt klubbens nivå genom att införskaffa ett nytt flygplan. Effekterna planet förde med sig var påtagliga. Liftköerna minskade radikalt, antalet tandemhopp tillsammans med inkomster ökade och det finns en framtidstro i klubbarna.

Bakgrund

De tre klubbarna har alla dragits med liknande problematik. Elev- och tandemhoppning var alltid prioriterade och skojhoppare drogs med långa liftköer.

De omständigheterna hämmade utvecklingen hos hopparna och medförde att det var svårt att få fram nya instruktörer till klubben. Lösningen på dessa problem blev ett nytt flygplan.

Småland var först ut av de tre klubbarna att köpa in ett flygplan. Valet blev en Airvan GA8, som tar åtta stycken hoppare. Det blev även valet för de två andra klubbarna.

Alla tre klubbar hade tidigare bedrivit verksamhet med kolvflygplan. Det innebär att pilotkåren var väl anpassad till ett nytt kolvflygplan som en Airvan är. Att köpa in ett turbinplan kräver att piloterna skolas in på den flygplanstypen, vilket är mycket kostsamt. Utbildningstiden på en Airvan är betydligt kortare och billigare. Eftersom klubbarna även ville kunna köra en-lifts-cyklar vid lägre hoptryck passar klovflygplan bättre.

Finansiering

Det största arbetet med inköpet för klubbarna vara att ordna finansieringen. Det är mycket viktigt att ta fram korrekta kalkyler och skapa en ekonomisk plan som klubbens medlemmar går med på.

	UFK	LFK	FHS
Medlemmar år			
2010	30	n/a	62
2011	31	n/a	56
2012	37	n/a	54
2013	49	n/a	40
2014	54	n/a	53
Antal hopp år			
2010	1192	2021	1805
2011	1119	2269	2061
2012	1182	2764	1781
2013	2075	4228	2791
2014	2120	3120	3272
Tandemhopp år			
2010	179	97	182
2011	195	201	179
2012	218	223	188
2013	275	338	184
2014	285	289	273

Med nytt flygplan

Umeå
Fallskärmsklubbs
Airvan GAB

behöva förändras. Den tidigare förvaringsplatsen av flygplanet kanske inte längre fungerar.

Ett större flygplan kan också innebära att klubben behöver få in fler elever för att säkerställa framtiden. Det i sin tur kan föra med sig att klubben behöver fler instruktörer.

I stort har inköpen av flygplanen haft stora positiva effekter på klubbarna. Det totala antalet hopp har ökat, medlemmarna kan i princip hoppa så mycket de vill. Inkomster från tandem har ibland tredubblats. Medlemsantalet har ökat och framtidstron i klubbarna är mycket positiv.

Ökad kapacitet

Under 2014 gjorde Smålandsklubben kring tretusen hopp. Det innebär en ökning med fyrtio procent. Medlemsantalet har inte ökat men idag får man hoppa så mycket man vill. Det årliga antalet tandemhopp ligger kring 250 stycken jämfört med tidigare 150 stycken.

I Linköping fick klubben innan planet köptes tacka nej till tandembokningar på grund platsbrist. Idag har man tredubblat antalet tandem till runt trehundra per år. Enligt beräkningar finns det dessutom utrymme att öka till femhundra tandemhopp per år.

Antalet skojhopp har dubblerats och det hoppas som aldrig för.

Den ökade kapaciteten innebär också att klubben måste utbilda fler elever och även få fler instruktörer för att täcka upp för behovet. Tidigare år har klubben hål-

lit två kurser per år, vilket kommer ökas till tre stycken.

Umeåklubben har under de två säsonger klubben ägt planet gjort över två tusen hopp per år. Endast en gång tidigare, på tidigt nittiotal, gjorde klubben så många hopp. Antalet tandembokningar har ökat och ger en stadig inkomst. Skojhoppningen och antalet medlemmar har också ökat.

Lärdomar

Inköpen av flygplanen till klubbarna har i princip endast medfört bra saker. Det finns inga saker man hade gjort annorlunda, förutom möjligtvis att ha köpt planet mycket tidigare.

En stor anledning till att Linköping och Umeå köpte nytt flygplan var att Småland redan gjort det. Hjälpen dessa klubbar fick av Småland var ovärderlig. De viktigaste punkterna man ska tänka på när man planerar att köpa ett nytt flygplan är:

- Gör en noggrann inköpskalkyl.
- Välj ett flygplan som matchar klubbens behov och framtidsvisioner.
- Planera eventuella organisationsförändringar.
- Gör en plan hur återbetalningen ska finansieras.
- Inköpet och plan måste ha stöd av klubbens medlemmar.

En längre artikel är publicerad på förbundets webbsida. Där kan du läsa mer ingående om processen hos de olika klubbarna. ■

Linköpings Fallskärmsklubbs Airvan GAB

Ingen av klubbarna äger planet direkt, istället startade de upp aktieföretag som klubben är aktieägare i. Ägarfördelningen i dessa aktieföretag ser olika ut för de tre klubbarna. Detta eftersom man har haft olika förutsättningar och resonerat på olika sätt. Gemensamt för dem är att bolagen gått in med cirka tjugo procent av köpeskillingen, vilket var ett krav för att få låna resterande summa.

Arbetet i klubbarna bedrevs av arbetsgrupper som hade kontinuerliga möten under hela processen. En viktig del var att hela tiden informera medlemmarna om läget. För att lyckas med ett sådant här projekt måste medlemmarna vara ombord och positivt inställda.

Effekter

Ett nytt flygplan kan medföra vissa organisationsförändringar i klubben. Service-rutiner kan se annorlunda ut än tidigare, inköp och förvaring av drivmedel kan

Klubbkollen

Verksamheten

Medlemmar: Cirka 30.

Tandempiloter: En.

Hoppmästare: Åtta

Hoppledare: Cirka tio.

Kursledare: Två.

Praktiskt

Hoptider: 09.00-19.00 lördagar / 09.00-18.00 söndagar / Vissa fredagseftermiddagar.

Flygplan: Cessna 207 turbo.

Hoppriser: 175 kronor för 3000 meter och 135 kronor för 1500 meter.

Sovplatser: Sovsalar med antingen fyra eller ett tiotal bäddar.

Marka: Ja! Frukost, lunch och middag varje hoppdag!

Vid dåligt väder: Lära elever packa fallskärm eller spela golf.

Säsong: April till oktober (beror på tandem).

Nyköpings Fallskärmsklubb

Nyköpings Fallskärmsklubb (NYFK) bedriver sin verksamhet vid Skavsta flygplats, strax utanför Nyköping. Det är en mysig klubb med få, men mycket drivna, medlemmar.

Text Martin Eidensten

Klubben startades 1978 av en grupp entusiaster och har idag vuxit rejält. Antalet kurser varierar från år till år men de som kommer dit verkar bli kvar. De tre som började förra året har alla förnyat i år och det är nog få klubbar som kan stoltsera med att samtliga elever från föregående år återvänder.

”I år har vi dock väldigt många elever, för att vara oss i alla fall.” berättar Philip Nilsson, ordförande.

”Åtta stycken i den första kursen och ytterligare en kurs på gång.”

Ingen egen AFF-instruktör

NYFK utbildar enligt SFU, men har inga egna AFF-instruktörer så när det är dags för eleverna att hoppa gäller det att locka instruktörer från andra klubbar.

”Vi har en eldsjäl, Said, som gör sitt bästa att få hit instruktörer till varje helg och det lyckas han oftast med.”

Cessna 207 från Lettland

Nytt för i år är att klubben hyr en Cessna 207 turbo från ett företag i Lettland.

”Det är samma företag som hyr ut en Cessna till Halmstads Fallskärmsklubb och det var via dem vi fick kontakt.”

Den tar fem personer just nu men de hoppas på att kunna väga om planet och ha möjlighet att få in sex hoppare.

”Oftast kör vi till 3 000 meter av ekonomiska skäl, men det är lite tråkigt eftersom planet klättrar villigt även efter det.”

Samsas på Skavsta

I och med att klubben bedriver sin verksamhet vid Skavsta flygplats innebär det att de måste samsas med den reguljära lufttrafiken om lufrummet.

”Det är intressant. Visserligen får vi ganska mycket väntelagen eftersom de stänger ned lufrummet om ett Ryanairplan ska starta eller landa. Om det sker medan vi är med vårt plan i luften får vi helt enkelt ta ett extra-varv vilket påverkar oss ekonomiskt. Men med det plan vi har nu kan vi i alla fall utnyttja den tiden till att få lite extrahöjd.”

Fördelen är att de inte har haft några problem med klagomål på buller.

”I och med att det är en stor flygplats så förväntar sig de flesta att det låter en del. Så det finns ju både för och nackdelar.”

Det finns en marka, bastu, allmänna sovplatser, privata husvagnar och numera även två små privata stugor.

”Det var de två paren som blev gravida senaste åren som bytte ut husvagnarna mot stugor.”

Blandad hoppning

Medlemmarna bedriver mycket blandad hoppning. För Philips del blir det mest maghoppning:

”Det är kanske inte någon som är stjärna på något här, men alla kan lite av varje.”

För den som vill växa och utvecklas finns det gott om plats. De tackar inte nej till mer kompetens oavsett om det gäller kursledare, hoppledare, AFF-instruktörer, tandempiloter eller tandemfotografer. ■

Umeå Fallskärmsklubb

Klubbkollen

Umeåklubbens nya flygplan, en Airvan G8.

Umeå Fallskärmsklubb bildades redan 1967. Hoppningen bedrevs då med inhyrda små flygplan på Tavel sjöns is utanför Umeå. Numera är den belägen på Umeå flygplats och hoppning sker ur klubbens egna Airvan G8.

Text Martin Eidensten

"Att vi är inne på flygplatsområdet innebär att mycket är serverat för oss." berättar Johan Hedman, ordförande i Umeå Fallskärmsklubb.

"Allt som rör drift och skötsel fixas utan att vi behöver göra något."

En av nackdelarna är dock att de måste samsas med andra i luften vilket märks särskilt på helgkvällarna.

"Vi får hoppa till åtta på helger, men mellan 18 och 20 så brukar det vara mer trafik i luften så antingen får vi vara väldigt duktiga på att tajma in det, eller så undviker vi helt enkelt att flyga då. I och med att flera bor nära brukar det resultera i att många åker hem och äter middag runt 18."

Nära centrum

Klubben ligger nämligen endast fem minuters bilfärd från Umeå centrum där flera medlemmar bor. Det går till och med att promenera på dryga 30 minuter.

"Det är ju enkelt och tillgängligt och många tycker att det är väldigt bekvämt. Fördelen är att det går att rodda ihop en kvällsflit på en halvtimme. Samtidigt är det en nackdel – om det finns tvivel på att det är bra väder så stannar många hemma."

Begränsade möjligheter

Att klubben ligger innanför stängslet på flygplatsen innebär även andra begränsningar utöver flygning.

"Vi har möjlighet för övernattningsom folk kommer från andra håll, men då bör man vara fallskärmschoppare. Vi har inga speciella faciliteter för sovutrymme utan då slänger vi upp sängar i packen."

De har inte heller någon dusch eller bastu men det går att ha det bra i alla fall.

"Vissa medlemmar bor ju 30 mil bort så de sover ju kvar de helger de är här.

Man gör ju vad man kan, men vi har till exempel inte möjlighet att göra upp en eld."

Nyrenoverad klubbstuga

"Vi har en liten klubbstuga som byggdes på 80-talet men som nyligen renoverats. Vi har kommit in i 2010-talet kan man säga."

Det innebär ny teknik med informations-skärmar lite varstans och tandem-pax kan se sina filmer på en gång.

"Tanken var att medlemmarna ska kunna vara lite varstans och ändå ha full koll på lifterna och när det är dags att börja planera."

Ny Airvan G8

Att det har tagit så pass lång tid att rusta upp klubbstugan beror på att alla pengar de senaste åren har satsats på det nya flygplanet, en Airvan G8. Det var under införskaffandet av den som det blev tydligt exakt hur dedikerade klubbens medlemmar var.

"Det var flera medlemmar som gick in med pengar för att klubben skulle kunna köpa det här planet som hade en prislapp på cirka 4 500 000 kronor."

Totalt behövdes det 900 000 kronor i handpenning och det lånade cirka 35 medlemmar ut till klubben för inköpet av det nya flygplanet. Några medlemmar valde att gå in med mycket höga belopp.

"Sen var det även mindre summor från de som till exempel var studenter. Det var helt enkelt många som trodde på klubben och ville ha det nya planet."

Flera fält

En fördel för Umeåklubben är att de även har tillgång till andra fält.

"Totalt har vi tillgång till fem olika fält som alla är skolfält. Vi använder två

Verksamheten

Medlemmar: 54 (2014), ser ut att minska under 2015 på grund av utflyttning.

Tandempiloter: Två.

Hoppmästare: Nio, varav sex är aktiva.

Hoppledare: Tretton, varav nio är aktiva.

Kursledare: Två, varav en är aktiv.

Kurser per säsong: Tre, med max sex elever per kurs.

Praktiskt

Flygplan: Airvan G8.

Hoppriser: 204 kronor för 4 000 meter.

Sovplatser: Inga.

Marka: Självbetjäning.

Vid dåligt väder: Badar, bowlar, åker in till centrum.

Hopptider: 10.00-20.00 helger, 10.00-21.00 vardagar

Säsong: April till oktober

av dem väldigt flitigt, Umeå och Skellefteå."

I Skellefteå kan de hoppa hur mycket de vill. Där stänger flygplatsen klockan två och efter det är de ensamma i luften. Det utnyttjas till max när de kör tandemveckor där.

"Då har vi en hel flygplats att leka på själva."

De har också börjat titta på möjligheterna att bygga en klubbstuga där.

"I och med att alla pengar har gått till flygplanet så har vi haft problem med det stugbygget. Men då erbjöd sig flygplatsen att, mot en symbolisk summa, bygga en åt oss med motiveringen att om vi blir större så blir de större. Men det är fortfarande mycket som är oklart gällande det." ■

Maria, Johan och Emil gör en marknadsföringsinsats i Umeås centrum.

Umeåklubbens bankett 2013.

Tävlingsandan har alltid funnits inom henne men att tävla inom fallskärmshoppning var inte självklart från början. Marie var till och med nära att lägga hoppningen på hyllan. En otippad vändning fick henne att tänka om och idag är hon en del av Orion Freefly, laget som alltid får bra resultat på tävlingar.

Marie

Text **Virginia Åslund**
Foto **Gustavo Cabana**

Året 2014 tävlar Orion Freefly på VM i Tjeckien. Det är första gången som det relativt nystartade laget tävlar på en stor internationell tävling. En kvalificering de fick genom SM samma år. Av de arton tävlande lag på VM landar Orion Freefly på en tolfte plats. En bra placering, med tanke på att alla de som kom före har betydligt mer erfarenhet och träning.

På ganska kort tid har Orion Freefly kommit långt. Just VM-tävlingen var en milstolpe och Marie tror att nyckeln till framgång är bra gruppdynamik.

”Jag tror det håller längst. Många kanske tror att det gäller att samla de allra bästa i ett lag men jag tror främst på att personkemin måste vara bra. Respekt, ödmjukhet och tålamod spelar en viktig roll, eftersom man lägger en massa tid, energi och pengar. Och hade jag, Isac och Tommy inte haft den lättsamma relationen vi har, hade det visat sig resultatmässigt.”

Det är svårt att undgå Maries kärlek och ödmjukhet till hoppningen. Energin är alltid där och den fylls på

Marie Sjödin

Född: 1984.

Antal hopp: 1 500.

Började hoppa: 2009.

Klubb: FKCG.

Bor: I Göteborg med pojkvän Marius och sonen Kid, 6 år.

Yrke: Arbetsledare på ett assistentbolag och friflygarcoach.

hela tiden på hoppfälten. Det är främst tävlandet som är passionen, men hon brinner också för att coacha andra.

Men glädjen till fallskärmshoppningen var inte självklar i början. Det började som en intensiv romans, kortvarig men som så småningom rann ut i sanden. Sen gjorde den sig påmind igen när Marie minst anade det. Vi backar till år 2008.

Flög iväg utan vingar

Det var Maries storsyster Malin Sjödin, också FF-hoppare från FKCG, som föreslog att hon skulle göra ett

Det händer att Marie gör annat än att hoppa på fallskärm. Här ovan syns hon under en ölpaus efter en tre timmars mountainbike-tur i Nya Zeeland. Längst ner på sidan är det dykning som gäller – från en dykresa till Dubai 2012.

tandemhopp. Systrarna kommer från Åsele och gör nästan allt tillsammans. Så när Malin flyttade till Göteborg, flyttade Marie efter, ett år senare. Marie var då gravid i ett tidigt stadium och skulle göra tandemhoppet med vännen Petter Mazzetta (före detta Jonsson). Hon minns att hon inte tyckte något särskilt om uthoppet, men när det var dags för kameramannen Janne Latvala att vända om och tracka iväg hände något.

”Jag blev helt i extas! Jag glömde bort vad jag höll på med och mindes inget från skärmflygningen. När vi landade ville jag hitta Janne med detsamma för att få en förklaring på hur han kunde göra det han gjorde. Han hade ju flugit iväg utan motor eller vingar, bokstavligen!”

Direkt efter ville hon skriva upp sig på nästa kurs, men blev påmind om att hon ju faktiskt var gravid. Så det fick vänta till första kursen säsongen därpå.

Betar av kursen snabbt

Marie gick en AFF-kurs. På kursen träffar hon även Isac Östman för första gången, utan en aning om att de en dag ska tävla på VM i fallskärms hoppning. Marie betade av kursen ganska snabbt

under mammaledigheten och hinner göra ett femtiotal hopp den säsongen. Sonen har alltid följt med till hoppfältet och idag är det den plats han trivs allra bäst på.

Säsongen efter försvinner entusiasmen för hoppningen helt. Främsta orsaken är att hon inte hittar någon att hoppa med och hon tvekar på om hoppning är något hon vill lägga tid på. Hon gör bara två hopp den säsongen. Men under tredje säsongen ger Marie hoppning ett till försök. Hon hoppar på lite mer och åker även på ett friflygarläger i Voss mot slutet av säsongen. Där, med cirka 100 hopp loggade, väcks något inom henne.

”Jag gjorde mitt första inhopp och jag var livrädd! Jag hade svårt att fokusera men när jag väl hoppade ut blev jag helt euforisk. Det var första gången jag känt så med hoppningen. Jag hängde i skärm mellan två bergväggar och jag kunde se en fjord på avstånd. Där och då förstod jag hur bred hoppningen kan vara och att det var det här jag skulle satsa på!”

Typiskt nog var det slutet på fallskärms säsongen så Marie tillbringar mycket tid i vindtunneln under vinterhalvåret istället.

”Jag använde mycket av mina besparingar till tunnelflygning, som mamma är det jätteansvarslöst men det är sanningen!”

Året då det händer

Med ny energi i kroppen åker Marie till FlajFlaj-läget inför hennes fjärde säsong. Där träffar hon coacher som hjälper henne att utvecklas. Det var också på FlajFlaj där fröet till Orion Freefly planterades. Isac från kursen var också på plats och de gör några hopp tillsammans. Efter ett ”Du, vi borde starta ett lag”, 50 coachade laggångare på hemmaplan och med dåvarande kameramannen Jens Lindblads en-

tré tävlar laget under namnet Dynamic Freefly på SM – och vinner. Trots tufft motstånd vinner de med god marginal. För Marie, som varit tävlingsmänniska på fotbollsplanen tidigare, var det en gammal instinkt som nu väcktes till liv.

”Det var så kul att tävla igen! Även om det var i intermediate-klassen. Jag hade sådana tävlingsnervor och jag kände att jag saknade detta, jag visste bara inte om det. Efter SM kände vi att om vi kunde prestera det här efter 50 laggångare, hur långt kommer vi om vi presterar mer? Vi bytte sedan namn till Orion Freefly, eftersom Dynamic Freefly blev en disciplin inom tunnelflygning.”

De timmar Marie inte jobbar som personlig assistent tillbringas hon på ett hoppfält och ibland i en tunnel. Somrarna ser hon till vara fria från assistent-jobbet, så att hoppningen kan vara i fokus. Intressen utanför hoppfältet är att resa, helst på skidresa till Alperna. Det är inte ovanligt att Marie planerar en hoppfri semester med familjen, men det slutar alltid med att den där riggen kommer med i alla fall.

Europarekordet i Spanien

År 2013 deltar Marie även på sitt första bigway-rekordförsök. Hon har då cirka 500 hopp och det är en av de första gångerna som hon hoppar i större formationer. Hon har alltid velat hoppa storformation och åker till Empuriabrava för

Petter Mazzetta, vän

Jag mötte Marie första gången hösten 2005. Det var när jag precis hade flyttat till Umeå för att plugga. Marie hängde mycket med min rumskamrat då och vi blev rätt tajta snabbt! Jag, min rumskamrat, Marie och Malin var alltid ute tillsammans och härjade på krogarna under Ume-nätterna. En sjukt rolig tid i mitt liv!

Hon följde med mig ut till Umeå-klubben samma höst när jag skulle hoppa vid något tillfälle. Hon tyckte det verkade skitkul men det dröjde ett tag innan hon fick till sitt första tandemhopp. Det ägde rum i Karlsborg 2009 med mig. Det var också året innan hon födde sin son, Kid, så jag fick hoppa med bägge på en gång!

Marie och jag delar massvis av goda minnen tillsammans och hon är som en syster till mig. Hon är en klok och norrländsk tjej som har en jädra-anamma-nänu-jävla-mentalitet, är ruggigt tävlingsinriktad och ger sig inte i första, andra eller tredje taget. Det har tagit henne långt och jag kan stolt säga att jag är en av de stora influenserna till hennes hoppkarriär... och se på henne nu!

Lennart Vainhorn

den 106-manna som planeras där. Hon tränar, och hoppas på att få komma med. Under evenemanget krymper organisatörerna storleken på rekordförsöket och man satsar på en grupp av 96 hoppare. Hon får en plats i formationen och var den sista som skulle dyka ut ur flygplanet i sin grupp.

”Bara det kändes jättekul. Men allt hade gått ganska fort och jag var nervös. Jag tänkte 'här står jag med alla dessa asgrymma hoppare. Don't fuck up. Ett misstag så åker du ut'. Det var tufft men vi satte rekordet på sista hoppet, en 96-manna. Det var jättestort att få dela det med en massa andra. Det var första gången jag hade fått ta del av något stort och det var en mäktig känsla. Det är en av de få gångerna i livet som jag kände mig riktigt stolt över mig själv! Från Sverige var även Peter Nilsson och Petter Mazzeta med på rekordet. Det var speciellt att få dela det med Petter, eftersom det var han som introducerade sporten för mig.”

I november samma år reser Marie på ett kvinnligt världsrekordförsök i Eloy, USA. Där var nerverna på plats och Marie har en helt annan tro på sig själv. De slår det gamla rekordet på 40 och det nya antalet blir 63.

”Inför nästa rekord hoppas jag att jag får åka över tillsammans med ett gäng svenska tjejer. Vi har så många duktiga friflygartjejer och jag är övertygad om att de skulle klara det galant.”

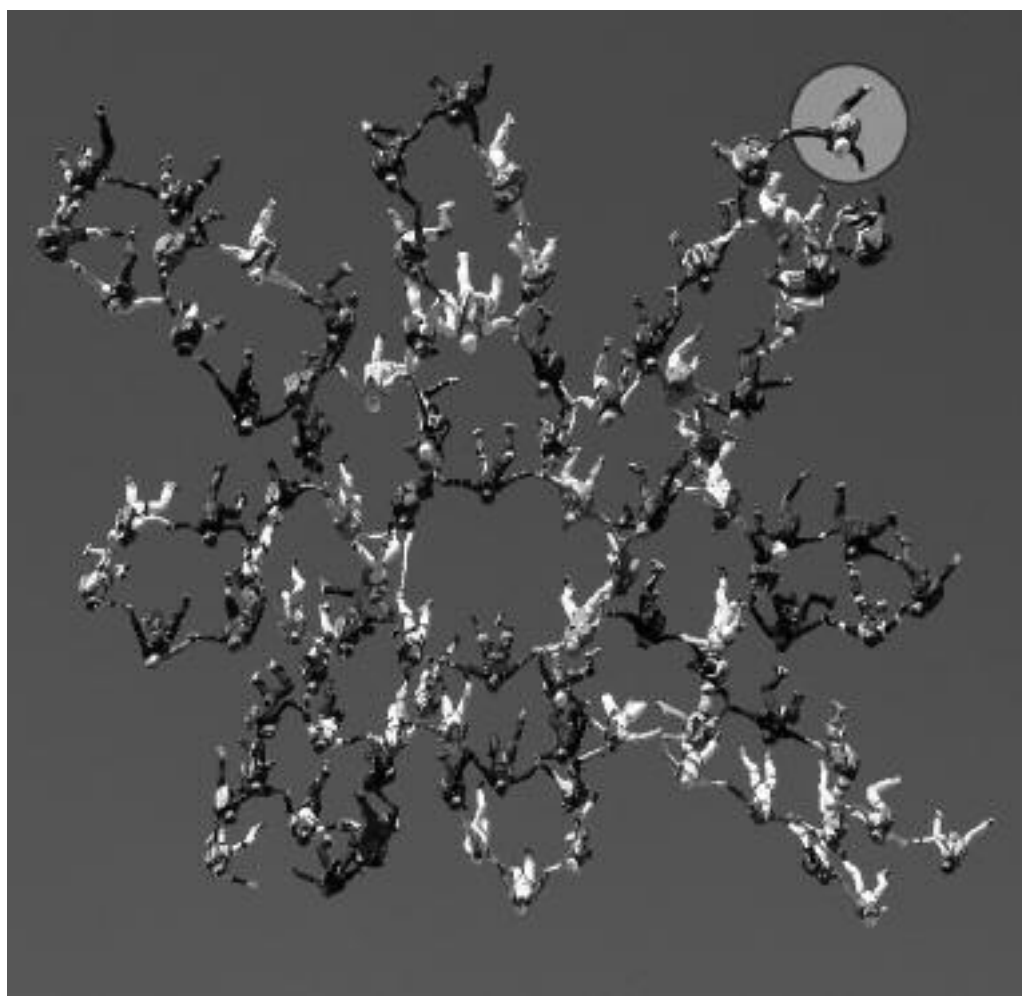
Marie har idag 1 500 hopp och cirka 40 timmar i tunneln. Hon var varit skadad när det kommer till skador och har endast ett reservdrag, på hopp nummer 300. Hon fick en knut på ena styrlinan och hade inte RSL ikopplad, vilket ledde till en låg kutt. Allt gick bra men hon fick sig en tankeställare.

Malin Sjödin, syster:

Marie har ett hjärta av guld och en vilja av stål och det är stora delar av hennes framgångsrecept inom hoppningen. Men det räcker inte riktigt med det, hon är envisare än en åsna och kort sagt en helt magisk person och medmänniska. Hon är min allra bästa vän. Så länge jag kan minnas har hon älskat att idrotta och hon har en tydlig fallenhet för det. Det är just därför hon utvecklat sin kärlek för konkurrens. Marie ser tävling som ett redskap att utmana sig själv och det faller henne naturligt. Hon är dessutom en av sju syskon där man måste ta plats för att få plats och det har också satt sina spår. Jag vet att om möjligheterna fanns skulle hon sopa banan med världseliten, utan tvekan!

Anja Ternvall

Tom Neef

”Det tog mig 500 hopp att sluta vara rädd i det ögonblicket skärmen öppnas. Idag är jag glad att det hände och jag är mer ödmjuk inför hur farlig sporten faktiskt kan vara.”

Lär av att lära andra

På senare tid har Marie även börjat coacha. Idag har hon egna friflygläger tillsammans med Isac och Tommy. Orion Freestyle Camp är ett läger på hemmafältet, där alla nivåer är välkomna. Målet är att få fler hoppare att utveckla sin friflygning. Laget håller även i ett läger inom ramen för Team Playground* där deltagarna får coaching och en introduktion till tävling.

”Med facit i hand så kan jag säga att ju bättre man blir, desto roligare har man! Det är även ett bra sätt för mig att utvecklas. Man lär sig själv av att lära andra. Det är otroligt belönande att få dela med sig och känna att man är en del av någon annans utveckling. Idag coachar jag lika mycket som jag gör träningshopp.”

År 2014 ställer Orion Freestyle upp i SM igen, nu med Tommy Gustavsson på kamera, hamnar på första plats och kvalar in på VM och åker till Tjeckien. Under kommande säsong fokuserar Orion Freestyle naturligtvis på SM, EM, och

VM. De kan nu börja mäta sig med de på topp, men det finns en detalj som skiljer: dubbla riggar och packare.

”Vi har ju inte råd! Men vi packar på fem minuter och om möjligt, kommer vi med nästa lift. Det sliter visserligen mer på kroppen men vi håller ner kostnaderna. Vi utgår hela tiden från våra egna förutsättningar. Vi försöker tänka smart och planera våra hopp, så att vi får ut mest av dem. Det har visat sig gå bra och vi har kapacitet till att bli duktiga. Det är en resa och man måste komma ihåg att njuta på under vägen.”

*Team Playground är prova-på-helger som anordnas av Svenska Fallskärmsförbundet.

Europarekordet i Empuriabrava, Spanien 2013. Marie var en av de 96 som togs ut till de sista fyra hoppen, inringad längst upp till höger på bilden. Rekordet sattes på sista försöket. (Läs mer i SFS nr 4, 2013.)

Maries lag Orion Freestyle med guldmedaljerna från SM 2014 runt halsen. Förutom Marie själv består laget av Isac Östman (till vänster) och Tommy Gustavsson på kamera.

Robert Flyden

Davids fotoskola

del 2

David Bengtsson

Vad skall jag köpa för kamera och hoppa med? Den frågan får jag ofta och den är inte helt självklar att besvara. Rent krasst har du störst möjlighet att få till en bra bild med en dyr kamera och ett bra objektiv. Det finns dock vissa typer av motiv som du inte kan få till med en dyr och tung kamera.

Bilden som illustrerar den här artikeln är fotograferad med en GoPro som hänger från vingspetsen. Idén och det annorlunda perspektivet gör den intressant, inte hur mycket kameran kostar. Bilden är inte tekniskt perfekt, eftersom GoPro helt enkelt inte levererar lika bra kvalitet som en tio gånger så dyr systemkamera.

Trots detta platsar bilden i tidningen. Vad jag vill ha sagt är att du kommer långt med en bra idé. Hitta din egen stil och fokusera mer på vad du vill göra än att träna över dyr teknik.

Det vanligaste misstaget jag ser bland fotografer i allmänhet är att de köper för tunga prylar som de inte orkar släpa på. Nyckeln är att hitta något som inte begränsar dig för den typ av bilder du vill ta.

För en del fotografer innebär det att man går "all in" med Nikons värstingmodell. För de flesta andra så finns det smartare val. En aspekt som man bör ta i beaktning med ett tungt system är att det sliter på det viktigaste du äger, din kropp.

Jag fick själv en stenhård öppning i höstas med en relativt lätt kamerahjälm och trots det lider jag fortfarande av sviterna efter den incidenten.

I mitt tycke är det en bra kompromiss att sikta in sig på en spegellös* systemkamera om du vill uppgradera från en actionkamera. En kamera med relativt stor sensor som du kan byta objektiv på. Marknaden svämmar just nu över av produkter och det finns massor av modeller att välja på. De flesta har jag inte testat.

Innan du slår till bör du först och främst kolla om det släppts något nytt sedan den här artikeln publicerats och gör en checklista för att checka av om kameran verkar funka för hoppning.

Den första detaljen att kontrollera är om modellen har stöd för en extern trådlösare. Många små och smidiga modeller saknar tyvärr denna funktion som är helt avgörande för om kameran ska funka som en stillbildskamera på hjälmen. Utan en sådan kontakt blir det o-smidigt att sköta avtryckaren från munnen. Sony har några fina kameror som vi är tvungna att gallra bort och även Panasonics minstingar ryker på grund av det.

Även om kontakten finns, är det inte säkert att den är speciellt smidig för hoppning. Olympus, jag tänker på er!

Panasonics större modeller och Fuji har en bra kontakt. Panasonic kräver dock en dyr specialkabel.

En annan aspekt att titta på före köp är autofokusen. Läser man reklamen så har många av de spegelläsa extremt snabb fokus. Detta är sant, men gäller bara fokusering på statiska motiv. I hoppning är det käckt att använda sig av följande fokus, då vi hela tiden flyttar oss och ändrar avstånd till det som skall fotograferas.

Den senaste generationen av spegelläsa kameror har löst detta med något som kallas fasdetektering på sensor. Olympus värsting och någon av Fujifilm-kamerorna har tekniken. Min gissning är att övriga tillverkare, samt billigare modeller snart får den här tekniken också.

Sist men inte minst har vi det här med objektiv. Störst urval av gluggar finns hos Olympus och Panasonic som delar system. Ett bra objektiv kostar oftast lika mycket som hela kameran, så du bör bestämma dig för ett kamerasystem och därefter hålla dig till det.

Vårt att notera är att jag nu är inne på min tredje generation av mitt kamerasystem och att jag använder objektiv som jag köpte till min första kamera. Objektiv åldras inte alls på samma sätt som kamerahus.

*En spegellös systemkamera har inte det system av speglar som gör att sökaren visar vad objektivet ser, vilket gör dem mindre.

MORE IS LESS

MAKE YOUR RIG INVESTMENT LAST LONGER

Looking for the safest downsizing option, while saving money? With the Pulse, you can fit larger canopy sizes into your first container, making that investment more valuable and giving a longer life to your rig as you progress.

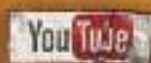
The smaller pack volume of the Pulse allows you to safely put larger canopies into that first container, with the ability to downsize to a smaller full zero porosity canopy when ready.

Everyone wants an easier pack job. You don't have to fight this canopy to get it into the bag. A great choice for beginners, as it helps you develop good packing habits without the hassle.

PULSE
BY PERFORMANCE DESIGNS

The Pulse and the Optimum reserve make for the perfect combination. Since both use our proprietary low bulk fabric, combining them gives you the ultimate in flexibility and safety.

WWW.PERFORMANCEDESIGNS.COM

P PROJECT ORANGE 10.16.13 PROJECT ORANGE
CANOPY PILOTING • ACCURACY • CREW AT SKYDIVE CITY, FL
VISIT PERFORMANCEDESIGNS.COM/PROJECTORANGE.ASP

"Adam Stålsmeden" från FA i Karlsborg provar en räddningsskärm

1. Vi är mer nonchalanta än vi tror i vårt synsätt till vår egen förmåga.
2. Överinlär nödlägen och procedurer.
3. Det fungerar bättre med en klubbkultur som har omtanke och vilja till god säkerhet

Efter föreläsningen gick det hoppare med decennier i sporten och tusentals hopp och nickade medhållande. För många är det inget nytt, synd att det krävs en fallskärmsikon av rang för att förmedla budskapet.

Svenskar bland utställarna

Som rent underhållsvärde hade Bill Booth en föreläsning om sina 50 år som fallskärmshoppare. Ett inslag med en i vissa mått något amerikansk ödmjukhet.

PIA-symposiet utställning hade alla de större tillverkarna på plats som visade sina senaste innovationer. Varianter på MARD (Main Assisted Reserve Deployment) och självklart hjälmar och färgglada packsnören i högervarv.

Bland allt detta var det kul att springa på lite fler svenskar än oss som redan var där i tjänsten. Några av våra erkänt duktiga friflygarcoacher var på besök mellan varven och frattinerade sig med resten av fallskärmseliten. Kul att lilla Sverige kan leverera på bred front.

Google-VD från rymden

Det som dock var mest minnesvärt var Alan Eustace – VD för Google och fallskärmshoppare – som hade bestämt sig för att hoppa fallskärm från rymden. Till skillnad från 2013 års Red-Bull Stratos Project som då föredrog sin bedrift med pompa och ståt, dock med huvudperso-

En väldigt liten fallskärm – Henrik Grentzelius synar en 30 kvadratfots Valkyrie.

nen frånvarande, var det här ett annorlunda projekt.

Presentationen var humoristiskt i flera avseenden. Förutom att herr Google hade datastrul så var det ett mycket ödmjukt levererat fördrag där vetenskapen var i fokus och hur de lyckades ta sig förbi alla tekniska utmaningar.

Exempelvis behövdes en rymddräkt. Så Alan gick och köpte en från samma leverantör som NASA använder. De hade inte byggt någon på ett gäng år, vilket gjorde att de fick snickra ihop en ny.

Istället för att använda en gondol, krokades Alan fast i en ballong som tog honom till över 41 400 meter. I övrigt redogjorde han för många utmaningar, som problemet att få ut en drougefallskärm i en princip luftfri miljö utan att trassla in sig. Och det faktum att de var tvungna att bygga om en tandemutrustning genom att byta plats på reserv och huvudkalott. Dessutom måste han ha med ett livsuppehållande system som skulle klara både upp- och nedresan,

Snabbspolade frifallet

Frifallet var så långt att han var tvungen att snabbspola för publiken eftersom han insåg att de flesta tyckte det var tråkigt (han själv inkluderad) att se ett ansikte med syrgasmask i fyra och en halv minut. Och sedan hans landningar, tänk er typ en studsande Michelinugbe.

Väldigt få kände till att Alans projekt pågick. Den totala personalstyrkan i projektet var färre än 20 personer. Riktigt häftigt, och världsrekordet, det snodde han.

Ett intressant och spännande symposium. Nästa gång är 2017 och då ligger det mitt ute i ingenstans. Vi får väl se om de blir lika välbesökt då. ■

► forts. från sidan 23

Idag görs det mer och fler komplexa manövrar men enligt Dan förstår inte hoppare att sporten blir farligare med denna ökade svårighet.

Dan Brodsky Chenfeld sammanfattade nära-ögat-situationer så här: "Skydiving is the definition of close-calls... 17 seconds to death... every time", och avslutade sedan med att plantera följande tre punkter:

PIA-symposiet drar till sig världens alla mer eller mindre kända fallskärms- och tillbehörstillverkare, inte minst hjälmar i alla varianter.

KONTAKTA

SFF!

Kansliet

Sjöhagsvägen 2
721 32 Västerås
Telefon: 021-41 41 10
Fax: 021-41 541 19
E-post: info@sff.se

Riksinstruktören

Petter Alfsson-Thoor
Telefon: 021-41 41 10
E-post: ri@sff.se

Beställ material på SFF:s kansli

- Boken "Flyga fallskärm", utbildningsbok i fallskärmsmanövrering.

Styrelsen

Ordförande: Peo Humla,
e-post: sffordforande@outlook.com
Ledamot/kassör: Stefan Nilsson,
e-post: kassor@sff.se
Ledamot: Gunilla Sigurd,
e-post: gunilla.sigurd@gmail.com
Ledamot/kommunikation: Henna Canevin,
e-post: henna@sff.se
Ledamot: Christer Dahl,
e-post: dahl.christer@gmail.com
Suppleant: Bengt Lysell,
e-post: bengtlysell@gmail.com
Suppleant/miljö: Daniel Ingered,
e-post: daniel.ingered@gmail.com

Valberedningen

Robbin Havasi, (sammanställande),
e-post: robbinhavasi@gmail.com
Magnus Våge,
e-post: magnus.vage@enfo.se
Jens Grahn, e-post: jens_grahn@hotmail.com
Posten som suppleant i valberedningen är för tillfället vakant.

Vill du veta mer om

Skatter och avtal: Kontakta före ordföranden Lina Gardlow, e-post: lina@sff.se
Ekonomi: Stefan Nilsson, e-post: kassor@sff.se
Kommunikationsansvarig samt kontaktperson för kommunikationskommittén: Henna Canevin, e-post: henna@sff.se
Förbundsjurist, allmänrättsliga frågor, avtal, försäkringar, tävling: Håkan Dahlquist, e-post: hakan@sff.se
Miljöfrågor: Daniel Ingered,
e-post: daniel.ingered@gmail.com
Materielkommittén: Henrik Grentzelius,
e-post: henrik.grentzelius@comhem.se
Utbildnings- och säkerhetskommittén: Petter Alfsson-Thoor, e-post: ri@sff.se
Tävlingskommittén: Lena Kaulanen,
e-post: lena.kaulanen@gmail.com
Luftfrågor: Märten Nordlander,
e-post: marten@sff.se
Försvarskommittén: Johan Julin,
e-post: johan.julin@hotmail.com

Svenska Fallskärmsförbundets styrelse

Peo Humla,
ordförande

Stefan Nilsson,
kassör

Gunilla Sigurd,
ledamot

Henna Canevin,
ledamot

Christer Dahl,
ledamot

Bengt Lysell,
suppleant

Daniel Ingered,
suppleant

Kansli-chef och
riksinstruktör

Petter
Alfsson-Thoor

www.sff.se

På hemsidan hittar du fakta,
information och nyheter om hoppling.

Svenska Fallskärmsförbundet är en frivillig försvarsorganisation,
medlem i Flygsportförbundet och Riksidrottsförbundet.

Transportstyrelsen har till Svenska Fallskärmsförbundet
delegerat tillsynen av sporthoppning med fallskärm i Sverige.

Begagnatmarknad, nyheter, fler produkter och mer info på

www.uffeshoppshop.se

Uffe's Hopp Shop AB, Kokilgatan 12 B, 721 33 Västerås E-post: info@uffeshoppshop.se Tel: 021-355 750, Fax: 021-355 377

**Bodyflight, Sveriges första vindtunnel, äntligen igång.
Foto Tomas Almbo.**